

Zafere Kadar Sürekli Devrim!

marksist bakış

SAYI: 66

FİYAT 4 TL

SON SÖZÜ DİRENEENLER SÖYLER

ilkelerimiz

Tek Yol Sürekli Devrim

İşsizlik, açlık, yoksulluk, savaşlar, doğanın tahribatı, yabancılaşma ve toplumsal çürümenin tek sorumlusu kapitalizmdir. Bu yüzden de insanlığın kurtuluşu kapitalizmin tarihin çöp tenekesine gönderilmesiyle gerçekleşecektir. Kapitalizmin alternatifi proleter devrim ve sosyalizmdir. Kapitalist sömürüye karşı harekete geçen devrimci işçi hareketi, burjuva düzenden tam kopuş olmadan kurtuluşun olamayacağını bilerek kapitalist düzeni yıkana kadar durmamalı ve gerçekleştireceği işçi ihtilalini dünyaya yaymaya çalışmalıdır. İlerici burjuvazi, ileri demokratik bir düzen, demokratik devrim, bağımsızlık vb. politikalar işçi sınıfını proleter devrim yolundan uzak tutmanın araçlarıdır.

Yurtseverlik Değil Enternasyonalizm

Küresel bir sistem olan kapitalizmden kurtulabilmek için işçi sınıfının uluslararası birliği zorunludur. İşçi sınıfını ulusal temelerde bölen ve sınıfsal ayrımları perdeleyen yurtseverlik ideolojisi burjuvazinin en büyük silahlarından birisidir. Bu nedenle Marks bütün dünyanın işçileri birleşin çağrısını yükseltmiştir. Ancak, proletarya enternasyonalizmi bir dünya partisi olarak Enternasyonal hedefine bağlanmıyorsa, dünyadaki komünist güçlerle gerçek bir birliğe hizmet etmiyorsa soyut bir ilke olarak gerçek anlamını yitirecektir.

Ezilenlerin Kürsüsüyüz

Devrimciler, insanların kimliklerinden ötürü ezilmelerine karşı çıkarlar. Ezilenlerin ezenlere karşı mücadelesi her daim meşru ve ilericidir. Kadınların ve LGBT bireylerin ezilmeleri konusunda işçi sınıfı içerisinde ileri bir bilinç yaratılması oldukça önemlidir. Ulusal sorunda temel yaklaşımımız ezilen ulusların kendi kaderini tayin hakkı ve Kürt halkının ulusal sorundaki taleplerinin desteklenmesidir. Diğer taraftan Marksistler ezilenlerin esas kurtuluşunun ancak ve ancak proleter devrimle geleceğinin de altını çizerler. Ezilenlerin mücadelesi desteklenirken Marksistlerin politik bağımsızlıklarını korumaları büyük önem taşımaktadır.

Bolşevizm

İşçi sınıfının kapitalizme karşı girişeceği mücadelelerin başarıya ulaşması için devrimci işçilerden oluşan bir devrimci partiye ihtiyaç vardır. Devrimci partinin liderliği olmaksızın işçi sınıfı yenilmeye mahkumdur. İşçi sınıfının önderlik krizi içerisinde olması, kapitalizmin hala ayakta olmasının temel nedenidir. Bu krizin aşılması bir inşa sürecini gerekli kılmaktadır. Bolşevik geleneğin inşası gerçekleşmeden proleter devrim ve iktidar perspektifi hoş bir hayalden öteye geçemez.

İÇİNDEKİLER

PERSPEKTİF
3 Toplumsal Muhalefet Nasıl Çıkış Yakalayacak? <i>Engin Kara</i>
ENTERNASYONAL POSTACI
8 Venezuela'yı Nasıl Savunmalı? <i>Derya Koca</i>
POLEMİK
11 İnönü Alpat Köksüzlüğü Yanlış Yerde Arıyor <i>V. U. Arslan</i>
GÜNCEL
14 Sabah Fethe Çıksanız, Avrupa'dan Kaç Günde Özür Dilersiniz? <i>Ali İhsan İbkal</i>
21 Sokrates'ten Bugüne Değişen Bir Şey Yok! <i>Emre Güntekin</i>
TEORİ
16 Kitle Çalışmasının Temel Meseleleri <i>Güneş Gümüş</i>
BİLİM
23 Evrim ve Din <i>Gökçe Şentürk</i>
KÜLTÜR-SANAT
26 Dunkirk <i>Tilbe Akan</i>
ÇEVİRİ
28 Lenin Marx'ı Nasıl Çalıştı? <i>Lev Troçki</i>

BÜROLARIMIZ

Ankara

Bayındır-2 Sok. No:45/7 Kızılay Tel: 0542 617 8140

İstanbul

Osmanağa Mah. Serasker Cad. İsmail Ekşi İşhanı No: 62 Kat: 4 Kadıköy
Tel: 0543 337 3671

Trabzon

Kunduracılar Cad. Dedeoğlu Sok. Pustular İşhanı No: 4/44 Merkez
Tel: 0532 792 7171

Marksist Bakış - Aylık Siyasi Dergi - Yıl: 13 - Sayı: 66 - Ağustos 2017

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ayşe Şensöz

Yayın İdare Adresi: Öncebeci Mah. Servi Sok. 5/8 Çankaya ANKARA Tel: 05548518392

Baskı: LOTUS LIFE AJANS Rek.Tan.Bas.Yay.Org.Amb.İth.İhr.San. ve Tic.Ltd.Şti.
Şehit Cevdet Özdemir Mh. Sokullu Cd. Perçem Sk. No: 9/A Çankaya/ANKARA
Tel: 0312 433 23 10 (pbx) Faks: 0312 434 03 56

Yayın Türü: Yaygın süreli, aylık

HDP, kısmen iki yıla yaklaşan siyasi sıkışmışlığı aşmak için, kısmen de Adalet Yürüyüşü'yle ciddi bir ilgi toplayan CHP'nin karşısında kendi muhalefet alternatifini ortaya koymak için "Vicdan ve Adalet" nöbetine başladı. Ancak AKP, Adalet Yürüyüşü'nden sonra bir kitlesel eylemselliğe daha maruz kalmayı göze alamazdı. Nitekim vekillerin nöbeti önce Diyarbakır'da, ardından İstanbul'da ve nihayet yazı yazıldığı sırada Van'da polis tarafından yalıtıldı, kitlelerin nöbet alanına girmesi engellendi. Böylece çok daha geniş yankı oluşturabilecek bir hareket yerine daha zayıf ve polis tarafından kontrol edilebilen bir eylemsellik başladı.

TOPLUMSAL DENGENİN KISA BİR ÖZETİ

Milyonlar diktadan rahatsız, AKP'den kurtulmak istiyor. CHP'li, HDP'li, hatta bir kısım MHP'li, sosyalist, sosyal demokrat, Alevi, Kürt, kadın... Birbirinden farklı siyasi noktalar, kitlenin farklı kesimleri için rahatsızlığın temelini oluşturuyor. Ancak bu farklılıklar, temel ve merkezi bir kesişim noktasına sahip: ülkeyi kendi tasavvurları çerçevesinden yeniden dizayn etmek isteyen bir tek adam rejimi.

Yoksul AKP tabanı da aslında halinden pek hoşnut değil. Örneğin AKP'ye oy veren on binlerce taşeron işçi, iktidarın taşerona son verme yalanı karşısında kırgın, kandırılmış hissediyor, hatta öfkeli. Grevleri yasaklanan işçiler, OHAL'in grev yasaklarına bahane edilmesini kabullenemiyor. Asgari ücretteki dalavereler, milyonlarca yoksulu her geçen yıl daha beter koşullara mahkûm ediyor. Siyasi olarak AKP'yi destekleyen bu kesimlerde, iplerin giderek tek elde toplanmasına ve kendi içlerindeki problemlerin bile dile

getirilememesine karşı bir hoşnutsuzluk da söz konusu.

Ancak bu rahatsızlığı politik olarak üstlenip AKP'yi yıkacak bir özne, bir türlü ortaya çıkamıyor. Her daim kendi niceliksel gücünün ötesinde etkiye sahip olmayı başarabilen sol, sistematik bir mücadele hattı geliştiremiyor. Tersine solun politik hattı gündelik meseleleri aşmıyor, gündem yaratmaktan çok gündemin peşinden sürüklenmekten kurtulamıyor.

Parlamentar muhalefet ise -zaten kendisinden pek bir şey beklenmese de- düzenin sınırlarını aşmaktan itinayla kaçınıyor. CHP'nin Adalet Yürüyüşü bu açıdan istisna oluşturdu. Ancak yürüyüşün sonundaki mitingin ardından, yeni hamleler gelmedi, şimdilik gelecek gibi de görünmüyor. Düzen muhalefeti bildiğimiz gibi.

Parlamentar muhalefetin bir parçası olan HDP, Kürt ulusal mücadelesi ve bünyesindeki sol unsurların etkisiyle, düzen ile kavgalı olan bir hareket. Ancak HDP'nin politikasının ulusal bir hat (Kürt halkının talepleri) üzerinden belirlenmesi dikta ve sömürü

düzeni karşısında ülke genelinde bir alternatif haline gelmesinin önüne geçiyor. HDP, vekillerinin ve diğer çok sayıda yöneticisinin tutuklanması, çalışma alanlarının devlet zoruyla kapatılması sonucunda ciddi şekilde etkisizleşti. Şimdi hem bu sıkışıklıktan kurtulmak hem de CHP'nin Adalet Yürüyüşü sonrasında hamle yapmak ihtiyacıyla "Vicdan ve Adalet Nöbeti" başlattı. Şimdilik bu hareketin güçlenmesi -yine devlet zoruyla engellenmiş durumda.

Bu tabloda, son zamanların kitleleri en çok umutlandıran gelişmesi, Ahmet Şık'ın tutuklu yargılandığı kurmaca davada mahkemede yaptığı savunma oldu. Ahmet Şık, iktidarın Gülen cemaatiyle ilişkilerini bir bir anlattı, AKP'nin pisliklerini tekrar hatırlattı ve ekledi: "Söylediklerim ifade veya savunma değil. Tersine ithamdır." Gerçekten de Ahmet Şık, kendisini savunmak ya da "aklamak" gibi bir niyetle savunma yapmadı. Ahmet Şık, kendi özgürlüğü pahasına milyonların özgürlük mücadelesine güç verdi. Ve diktanın karşısında mücadele edenlerin nasıl motive edileceğini, mücadelenin nasıl bir kararlılık ve cesaretle yürütülmesi gerektiğini gösterdi.

ADALET YÜRÜYÜŞÜ VE CHP

CHP, bir burjuva-düzen partisi olarak, her ne kadar AKP ile siyasi rekabet içinde olsa ve hatta AKP iktidarı tarafından baskılansa da, her daim radikal bir muhalefetten, burjuva düzene ters düşmekten köşe bucak kaçıyor. Hatta Kılıçdaroğlu liderliğindeki CHP, kimi zaman muhalif görünme ihtimalinden bile çekiniyor. Kılıçdaroğlu, darbe girişimi sonrası "milli mutabakat" ruhuyla Erdoğan'ın Yenikapı mitingine gidiyor, muhalefete yönelik kullanılacağı garantili olan dokunulmazlıkların kaldırılmasına "safça" ya da işin doğrusu, kitlesini saf yerine koyarak destek çıkıyor. Mesele gündelik siyasi tartışmalardan da ibaret değil. CHP, AKP karşısında güçlenme arayışını, AKP'ye soldan yüklenerek değil, yıllar boyunca sağa kayarak gerçekleştirmeye çalıştı. Tabii sonuç fiyasko oldu.

Ancak CHP'nin tabanındaki sol eğilimler ve siyaset alanlarını gittikçe daha fazla daraltan iktidar, iki zıt taraftan olsa da CHP'yi de dikta karşısında aktif mücadeleye sürükledi. AKP diktasının böyle bir basıncı hep olmuştu ancak işin ucunun doğrudan CHP'ye de dokunması (vekil Berberoğlu'nun tutuklanması), CHP liderliğini bir anda sokağı işaret etmeye zorladı.

Kılıçdaroğlu, Enis Berberoğlu'nun tutuklanması üzerine olağanüstü bir araya gelen parti yönetimi toplantısından çıkışta "adalet için Ankara'dan İstanbul'a" yürüyeceğini ilan etti. Ertesi sabah buluşma noktasına binlerce insan geldi ve "adalet yürüyüşü" çağrısı toplumda ciddi bir yankı buldu. 24 gün süren yürüyüşe her gün

binlerce insan katıldı. Yürüyüş, 9 Temmuz'da İstanbul-Maltepe'deki mitingle sona erdi. AKP medyası insan aklıyla alay eden rakamlar açıklasa da, mitinge en makul ölçütlere göre 2 milyona yakın insan katıldı. Kılıçdaroğlu'nun adalet talebi, mitinge katılan ve mitingi sahipleneler dikkate alınınca, milyonlarca insanda yankı bulmuş oldu.

(Bu arada sosyalistlerin neden bu yürüyüşe katılması gerektiğini, buradaki kitleyle bağlar kurulması gerektiğini, yürüyüşe edilgen değil aktif bir katılım sağlanarak alana siyasi netlik taşınması gerektiğini vs. defalarca yazdık, Sosyalist Emekçiler Partisi olarak da bunlara uygun bir pratik gösterdik. Dileyenler bolsevik.org sitesinde konuyla ilgili yazılara ulaşabilir.)

Gelgelelim mitingde mücadeleye devam edeceğini ve sokakta olacağını ilan eden Kılıçdaroğlu, bu yazı yayına gönderilirken mitingin üzerinden bir ay geçmiş olmasına rağmen ortaya hiçbir mücadele planı koymadı. Sadece Ağustos sonunda "Adalet Kurultayı" yapılacağı duyuruldu. Sokaktan bir muhalefet yükseltmek adına ortaya bir program konulmadı. Böylece CHP ve Kılıçdaroğlu sınırlarını bir kez daha göstermiş oldu: "zorda kalmadıkça sokaktan uzak dur"

Ancak yine de Adalet Yürüyüşü, diktayla mücadele için gerekirse haftalar süren yolları tepmek gerektiğini göstererek, mücadele için emek harcamak konusunda bilinci yükseltmiş oldu. Özellikle İstanbul öncesindeki etaplarda yürüyüşe katılanlar genellikle sol-devrimci geleneğe yakınlık hisseden bir kitleden oluşuyordu. Sosyalistlerin bu kesimlerle kurduğu temaslar, bundan sonrası için değerli kazanımlar olarak görülmelidir.

Çok daha ciddi gelişmeler (örneğin daha

Ahmet Şık'ın savunması, davayı takip eden çok sayıda insanı heyecanlandırdı, umut verdi ve kazanma imkânı olduğunu hatırlattı. Sonuçta Şık, kendi özgürlüğü pahasına milyonların özgürlük mücadelesine güç vermiş oldu. Dikta karşısında mücadelenin rahatını bozmadan, bazı bedelleri göze almadan yapılamayacağını hatırlattı.

fazla vekilin tutuklanması, Kılıçdaroğlu'nun da hedeflenmesi gibi) olmadıkça CHP'nin AKP karşısında radikalleşmesi zor. Ancak, AKP de yeni hamlelerle CHP'yi sokağa daha fazla sürükleyebilir. Bundan başka sosyalist sol adına CHP tabanındaki radikal kitleler kazanılabilir, yükselecek bir hareket daha kararsız unsurları da radikalleştirilebilir.

"VİCDAN VE ADALET NÖBETİ" VE HDP

HDP, 7 Haziran seçimlerindeki başarısına rağmen 1 Kasım sonrası atmosferde giderek yalıtıldı. Kürt kentlerindeki hendek savaşı siyasal alanı daralttı. Nihayet vekillerin tutuklanmaya başlaması ve bu sırada eş başkanlar Demirtaş ve Yüksekdağ'ın da tutuklanması, partinin çok sayıda yöneticisinin hapsedilmesi, yerel yönetimlerin kayyımlar eliyle gasp edilmesi gibi saldırılarla HDP'nin siyasi kanalları ciddi ölçüde tıkandı.

HDP, kısmen iki yıla yaklaşan siyasi sıkışmışlığı aşmak için, kısmen de Adalet Yürüyüşü'yle ciddi bir ilgi toplayan CHP'nin karşısında kendi muhalefet alternatifini ortaya koymak için "Vicdan ve Adalet" nöbetine başladı. Vekiller grup toplantılarını kent meydanlarında yapacak ve bir hafta boyunca meydana nöbet tutacaklardı.

Ancak AKP, Adalet Yürüyüşü'nden sonra

bir kitlesel eylemselliğe daha maruz kalmayı göze alamazdı. Nitekim vekillerin nöbeti önce Diyarbakır'da, ardından İstanbul'da ve nihayet yazı yazıldığı sırada Van'da polis tarafından yalıtıldı, kitlelerin nöbet alanına girmesi engellendi. Böylece çok daha geniş yankı oluşturabilecek bir hareket yerine daha zayıf ve polis tarafından kontrol edilebilen bir eylemsellik başladı.

Aslında AKP, Adalet Yürüyüşü'nü de başta yalıtıma çalışmış ve eylemin başlayacağı Güvenpark'ı gece bariyerlerle çevirmişti. Fakat kitlesel katılım sonucu AKP eylemlere müdahale etmekten çekinmişti. Aslında bir sokak hareketini sürdürülebilir kılmak da ancak kitlesellikle AKP'ye geri adım atılabiliyorsanız mümkün. Bu nedenle HDP daha iyi hazırlanıp daha iyi organize olsaydı ve belki Diyarbakır'da değil ama mesela İstanbul-Kadıköy'deki nöbete binleri yığabilseydi, eylem böylesine yalıtılamazdı, AKP binlerce insana saldırmayı Kadıköy gibi bir yerde göze alamayabilirdi. Saldırısa da, farklı sonuçlar doğabilirdi.

HDP, Vicdan ve Adalet Nöbetlerinin ardına Eylül ayında birden fazla bölgede mitingler düzenleyeceğini duyurdu. Şayet bu mitingler iyi örgütlenir, öncesinde dikta ve sömürü karşısında öne çıkan talepler etrafında kampanyalar yapılırsa, etki alanları geniş olabilir. Bu arada CHP'nin de AKP karşısında

Sürekli devrim programı, soyut bir teorik söylem değil. Tersine, hayatın gerçekliği. Türkiye'nin daha kuruluşta bir ayağı çukurda olan burjuva düzeni, demokratik taleplere oldum olası kör, sağır ve dilsiz davranıyor. Çoğu kez de sopayla talep edenlerin üzerine koşuyor. AKP döneminin özelliği, sivil bir dönemde baskının en çok ayyuka çıktığı dönemlerden biri olması. AKP'nin kurduğu dikta düzeni karşısında demokratik taleplerin kalıcı olarak kazanılabilmesi için, Türkiye'deki düzenin derinlerinde yatan çelişkilerin aşılması gerekiyor

ayakta kalmak istiyorsa yapması gereken tam da benzer bir şey: Maltepe'de ilan ettikleri talepler listesini derinleştirmek, OHAL'i ön plana çıkararak bir kampanya yürütmek ve mitinglerle kitlesel buluşmalar örgütlemek ve mücadeleyi ilerletmek.

HDP zaten diktanın ana hedeflerinden biri halinde. Başkanları dâhil ondan fazla vekili tutuklu, binlerce üyesi ve yöneticisi hapiste. CHP ise, Adalet Yürüyüşü'nün devamını getirmese, sadece Enis Berberoğlu'yla sınırlı kalmayacaktır diktanın hedefi. Bu nedenle iki partinin de ayakta kalabilmeleri için toplumsal muhalefeti sokakta yükseltmeleri bir zorunluluk.

CUMHURİYET GAZETESİ DAVASI VE AHMET ŞIK

Cumhuriyet Gazetesi yönetici ve çalışanları 2016 sonlarında "terör örgütü ilişkisi" bahanesiyle hedefe oturtuldu. Sol basın organlarının KHK'larla kapatıldığı ve muhalif seslerin bir bir kısıldığı bir dönemde Cumhuriyet'e yapılan operasyon basın üzerindeki tahakkümün AKP için önemini

gösterdi. Operasyona zemin olarak "FETÖ" seçildi. Gazete haberleri, atılan manşetler, gazetecilerin sosyal medya paylaşımları toplandı. Aslı astarı olmayan bir iddianameyle 12 Cumhuriyet çalışanı tutuklandı. 9 ay süren tutuklulukların ardından ilk kez Temmuz ayında mahkeme karşısına çıkan Cumhuriyet yazarları, mahkemede ders niteliğinde savunmalar yaptı. FETÖ suçlamasını boşa düşürdüler ve gazetecilik faaliyetinin yargılandığını ortaya koydular.

Mahkeme sürecinde asıl dikkati Ahmet Şık'ın savunması çekti. Yıllardır her türlü iktidar odağının karşısında mücadeleci kimliğiyle tanınan, sosyalist bir gazeteci olan Şık, yargılandığı davada da tarihe geçecek bir savunma yaptı. Kendisi bu savunmayı "ifade ya da savunma değil, aksine itham" olarak nitelendirdi. Kendisine yöneltilen ve ciddiye alınacak bir yanı olmayan "suçlamalar"ı çürütme faaliyeti yerine, iktidarı suçladı. AKP'nin yıllar boyunca şimdi terör örgütü sayılan Fetocularla nasıl ilişki kurduğunu anlattı. AKP'nin pisliklerini mahkemenin yüzüne vurdu. Ve ekledi: "Zorbalar da şunu bilsin ki, hiçbir zalimlik, tarihin akışını engelleyemez. Kahrolsun istibdat, yaşasın

hürriyet!"

Ahmet Şık'ın savunması, davayı takip eden çok sayıda insanı heyecanlandırdı, umut verdi ve kazanma imkânı olduğunu hatırlattı. Sonuçta Şık, kendi özgürlüğü pahasına milyonların özgürlük mücadelesine güç vermiş oldu. Dikta karşısında mücadelenin rahatını bozmadan, bazı bedelleri göze almadan yapılamayacağını hatırlattı.

Cumhuriyet Gazetesi davası, bir şeyi daha gösterdi. Dava için Çağlayan Adliyesi önündeki toplanma çok cılız geçti. Böylesi kritik bir konuda –basın özgürlüğü- kitlesel bir sahiplenme örgütlenemedi. Örneğin CHP, İstanbul'daki ilçe örgütlerini dava için organize etse binler gazetecilere sahip çıksaydı farklı bir tablo olabilirdi. Ya da sol güçler böyle bir konu için seferber edilebilir, ortak bir kampanya düzenlenebilir ve Adliye önüne ciddi bir kitle yığılabildi. Toplumsal muhalefet böyle böyle derinleştirilir.

BİR KEZ DAHA: SOSYALİSTLERİN GÖREVLERİ

Toplumsal muhalefet bir çıkış yakalayacaksa ve bu çıkış AKP ve her türlü pisliliğiyle burjuva düzeni hedef alacaksa, bu çıkış sosyalist safların güçlenmesinden bağımsız olmayacak. Kitlesel patlamalar her zaman gelişebilir. Ancak Gezi direnişi gibi bir hareketin tüm sınırlılığıyla geri çekilmesinin ardından yeni bir güçlü dalga, Gezi'deki patlamayla aynı tarzda ortaya çıkmaz. Kitleler sokağa çıkmak için, kendilerine önderlik yapacak bir somut güç arıyorlar. Mesela kimi sol gruplarda referandum sonrası eylemlerin "yeni bir Gezi" yaratabileceği iddiası ortaya atılmıştı. Ama

referandum sonrası hareket hem çok cılızdı hem de derinleştirilmesi için hiçbir inisiyatif geliştirilmedi. Haliyle yeni Gezi beklentisi bir kez daha suya düştü.

Demokratik talepler nasıl kazanılacak? Burjuva düzenin pek demokrasi derdi kalmamış gibi. Sermayenin böyle bir ihtiyacı zaten yok. TÜSİAD gibi büyük sermayenin temsilcisi güçler, kitlelerin demokratik taleplerine sırt çevirmenin yanında, o talepler kitlelerden geldikçe karşısında da duruyorlar. Kendi “demokrasi” talepleri ise yatırımlarının güvenliği gibi kendi sınıfları açısında ihtiyaç duyduklarının ötesine geçmiyor. Sermayenin zaten tarihsel olarak da cılız olan temsilcileri olası bir alternatif bile oluşturmuyor. Burjuva düzenin siyasetini yürütenler arasında ise alternatifler sayılı. AKP iktidarda, MHP liderliği Erdoğan’ın emrinde. HDP’nin özel konumunu (ulusal hareket) bir kenara bırakırsak geriye bir tek CHP kalıyor ve onun sınırlarını da yukarıda ele aldık.

Sürekli devrim programı, soyut bir teorik söylem değil. Tersine, hayatın gerçekliği. Türkiye’nin daha kuruluşta bir ayağı çukurda olan burjuva düzeni, demokratik taleplere oldum olası kör, sağır ve dilsiz davranıyor. Çoğu kez de sopayla talep edenlerin üzerine koşuyor. AKP döneminin özelliği, sivil bir dönemde baskının en çok ayyuka çıktığı dönemlerden biri olması. AKP’nin kurduğu dikta düzeni karşısında demokratik taleplerin kalıcı olarak kazanılabilmesi için, Türkiye’deki düzenin derinlerinde yatan çelişkilerin aşılması gerekiyor. Yani burjuva düzenle hesaplaşmak gerekiyor. Bunun dışındaki alternatif, ancak askeri darbe gibi bir yol olabilir, bu da aksak düzenin restorasyonundan başka bir anlam ifade etmez.

Bu yüzden “demokrasi mücadelesi”nin kazanılması için sosyalist çizgide, düzeni karşısına alan bir hareket yaratmak zorundayız. Bunun için aynı Ahmet Şık gibi rahatımızı bozmak, kararlı ve cesur olarak ön plana çıkmak zorundayız. Kendisini sosyalist olarak adlandıran çok sayıda insan var böyle. Mesele bu kesimleri örgütlemek ve belirlenen hedeflere dönük motive etmek, mücadelede ön plana çıkarmak.

Tabii ki sosyalist hareketin, demokratik taleplerin kazanılması için kendisini bunlarla sınırlamaması, tersine sınıfsal gündemlere müdahil olması, emekçileri kazanması ve toplumsal muhalefetin merkezine yerleştirebilmesi gerekiyor.

Ahmet Şık, her türlü iktidar odağına karşı dik duruşuyla tanınan ve mesleğini herhangi bir çıkar grubu için değil, halk için yaptığı için her daim iktidarların hedefi olan sosyalist bir gazeteci. Gözaltında katledilen gazeteci Metin Göktepe’nin arkadaşı da olan Şık, Göktepe’nin mirasını her türlü tehdide, baskıya rağmen devam ettirir. İnsan hakları ihlallerinin karşısında durur.

Hayata Dönüş, Hrant Dink için haber yapar, yargılanır. Şimdilerde “terör örgütü” ilan edilen Gülen’cilerin devlete nasıl yerleştirildiğini, nasıl bir güce sahip olduğunu yazar, tutuklanır. Hapisten çıkınca “Hala tutuklu gazeteciler, öğrenciler var. İfade özgürlüğü için mücadele etmeye devam edeceğiz” der. Tahir Elçi’yi katledenlere “katil sürüsü” der; patlayan bombalardan devleti sorumlu tutar; Rus büyükelçiyi katledenin “polis” olduğuna dikkat çeker.

Ne zaman doğru söylese, iktidarın hedefi olur. Baskılara ve tehditlere uğrar, yargılanır, tutuklanır. Ama vazgeçmez. Doğruları söylemeye devam eder.

Attığı tweet’ler gösterilerek 2016’nın son günlerinde bu defa “FETÖ, DHKP-C, PKK propagandası” bahanesiyle tutuklanır. Ama yine vazgeçmez. Diktaya karşı çıkmaya devam eder. Tutuklu olduğu süreçte iki kez hâkim karşısına çıkar. İlki eski yargılandığı dosyadır, ikincisi ise tutuklandıktan 7 ay sonra yeni dosyadır. İki seferde de mahkemede söyledikleri milyonlara umut olur:

- "Biz çocuklarımızın düşlerini gerçek kılacağımız bir hayatı çıkaracağız. Bu kötülüğün organize olmuş hali hak ettiği sonu bulacak. Kaçınılmaz olanı yaşayacak. Cemaat siyasetin hangi çöplüğündeyse AKP iktidarı da oraya gidecek."
- "Bu kirli düzen, bu suç hanedanlığı hep sürecek zannedenler yanılıyorlar. Kimsenin kuşkusu olmasın, tüm kişi ve kurumlarıyla organize kötülük örgütünün bu ablukası da dağıtılacak. Bunun için bir bedel ödemek gerektiği ortada. Ama sanmayın ki bu bizi korkutuyor. Ne ben, ne de dostları olmaktan onur duyduğum 'Dışarıdaki Gazeteciler', her kim olursanız olun hiçbirinizden korkmuyoruz. Çünkü zorbaları en çok korkutanın cesaret olduğunu biliyoruz. Ve zorbalarda şunu bilsin ki, hiçbir zalimlik, tarihin akışını engelleyemez. Kahrolsun istibdat, yaşasın hürriyet!"

Ahmet Şık’ın eşi Yonca Şık, CNN’e verdiği röportajda şunu söyler: “Ahmet kahraman değil, Süpermen değil; yalnızca doğruları söylüyor. Bu normal. Ama başkaları sustuğu için insanlara bu çok sert geliyor.”

Yonca Şık haklı. Herhangi bir süper gücü olmayan Ahmet Şık, elleri kelepçeyle bağlıken, sadece doğrularının arkasında eğilip bükülmeden, dimdik durduğu için halkın gözünde kahraman oluyor. Mesele de bu kadar basit aslında. Bu doğrular üzerinden bir de mücadele hattı yaratılabilirse, milyonlarca insan, kahraman beklemeyi bırakacak ve bizzat kendilerinin kahramanlaşacağı bir kavgaya atılacaktır.

Venezuela'yı Nasıl Savunmalı?

Derya Koca

Venezuela'da Chavizmo'nun kaderi giderek daha da karanlık bir hal alıyor. Sefalet ve emperyalist müdahale tehlikesi ülkeyi bıçak sırtı bir noktaya taşıyor. Bir zamanların “21.yy sosyalizmi” ülkesi ve kıtada sırayla iktidara gelen popülist reformist iktidarlar kuşağı da sağın yükselişi ile bitmişken Venezuela'nın kıtadaki yalnızlığı ve Chavizmo'nun kaderi üzerine bir iki kelam etme vaktidir.

Venezuela'da kurucu meclis seçimleri 30 Temmuz Pazar günü gerçekleşti. ABD'nin doğrudan beslediği MUD'un (Demokratik Birlik Masası- ülkedeki piyasacı Amerikancı sağ ittifak) boykot ettiği seçimlerden Maduro “galip” çıktı. Ancak görünenler gerçekliği ne kadar ifade ediyor? Solun, Maduro'nun zaferini kutladığı, burjuva basının karalama kampanyalarına giriştiği, ABD'nin doğrudan darbe ve işgal ile tehdit ettiği Venezuela'yı savunmak istiyorsak önce yalan ile gerçekleri ayırt edeceğiz.

Venezuela'yı emperyalizm karşısında savunmak için gerçekleri çarpıtmaya ihtiyacımız yok. Gerçeklik, Venezuela halkının aylardır büyük bir sefalet içinde kıvrandığıdır. Sefaletin kaynağı da artık tarihsel bir tikanıklık yaşayan reformizmdir. **Maduro güzellemesinden devrimcilik çıkmaz.** Sosyalizm diye anlatılan şeyin aslında petrolün piyasa fiyatına endekslenmiş bir kaynağa dayandığı gerçeği karşınıza çıktığında sınıfsal uçurumlara da kılıf uydurmakla meşgul olursunuz.

Şu an Venezuela, yıllardır sayısız gücün tarumar ettiği Suriye'den daha büyük bir kıtlık ve kırılganlık içinde. 2000'lerin başında tüm kıtada soldan yana rüzgarlar esiyordu. Şimdi başucundaki Kolombiya, Venezuela'nın kuyusunu kazmakla meşgul; Arjantin'de Peronistlerin yerini sağcılar almış; Brezilya'da bürokrasi darbesi ile Rouseff azledilmiş ve Amerikancı sağ, iktidara kurulmuş. Venezuela'nın tarihi

öteleyebilmiş olmasının nedeni petrol gelirleriydi. Şimdi ise ülke uçurumun kıyısında ve sağdan medet umar hale gelmiş. O halde, bu trajik hikayenin gerçekleri devrimci bir temelde ele alınmalıdır.

KURUCU MECLİS REFERANDUMU

Amerikancı MUD, son seçimde parlamentoda nitelikli çoğunluğu kazanmıştı. Yani Chavist PSUV (Venezuela Birleşik Sosyalist Partisi)'nin son lideri Maduro, başkanlığın getirdiği bürokratik güç dışında toplumsal desteğini giderek yitirmekteydi. Çünkü yoksul halkın çözülmeyi bekleyen sorunları giderek büyüyordu. ABD'nin oluk oluk para ve basın kaynağı sağladığı bu gerici odak Chavizmo'nun başarısızlığına basarak yükseldi. Ülkede aylardır aralıksız süren çatışmalar ve kayıplar nedeniyle Maduro'nun çağrısını yaptığı **Kurucu Meclis** seçimi olan 30 Temmuz seçimlerinde Maduro galip çıktı. Ancak Maduro'nun “ezici zaferi” olduğuna yönelik yorumlar yanlış. Yani oransal olarak ülkenin çok az bir kısmı kurucu anayasa yapmak üzere görevlendirilecek olan Kurucu Meclis seçimlerine gitti. MUD ise boykot gerçekleştirdi. 19 milyonluk ülkede **seçimlere katılım**, PSUV'nin kamu çalışanlarını sandığa gitme konusunda örgütlenme çabalarına rağmen **%41'de kaldı**. MUD'un sokağa çıkma çağrısına rağmen ise geniş kesim sokağa çıkmadı. Ancak kriz içinde tükenen

kitlelerden aşırı sağ yanlısı olmayanların da Chavez'mo'nun tarihsel iflasından dolayı tepki duyduğu çok açık. Son anketlere göre halkın %50'si ne MUD'u ne PSUUV'yi destekliyor. Yani milyonlarca insan açık açık üçüncü bir yol aradığını ifade ediyor.

Maduro, kendince bürokrasi hamlesi yaparak Kurucu Meclis'ten kurucu anayasa çıkartıp yine idari tedbirler konusunda elini rahatlatacak yasalar çıkarma peşinde. Oysa **durum işgal-darbe noktasına gelmiş durumda**. Ülkede şu an yürürlükteki anayasa zaten Chavez'in popülist Bolivarıcı anayasası. Bu seçimin nedeni gerçekten bir anayasa hazırlamak değil. 2018 başkanlık seçimlerinde seçilemeyeceği garantilenmiş olan Maduro'nun, son yıllarında yasal yollarla sağın gücünü kırma hamlesi. Reformist Maduro ve partisi PSUUV hala bürokrasi ile oyalanadursun Amerikancı dinamikler başarısız bir darbe girişimi gerçekleştirdi bile. Yarını bile belli olmayan bir ülkede çok acil tedbirler ve olağanüstü bir süreç işletilmeliyken reformizm, kendi klasik yöntemlerinden vazgeçmeyerek tüm halkı emperyalizmin kurbanı edecek işlere girişiyor.

KRİZİN BOYUTLARI

Ülkede **enflasyon %800** civarında. Gıda ve ilaç yok derecesinde. Kıtık ciddi bir tehlike. Bunlar yetmezmiş gibi kuraklık nedeniyle tarımsal üretim felç ve elektrik kesintileri 18 saate ulaşıyor. Tüm bu krizin temeli ise uzun yıllar yüksek seyreden petrol gelirlerine dayanarak reformlar gerçekleştiren ülkede petrol gelirlerinin tükenmiş olması. Zaten Chavez'in ardından Maduro, düşüşteki bir rejimin başına geçmişti. Dünyanın en büyük petrol rezervlerine sahip olan Venezuela, toplam gelirinin yüzde 95'ini de bu sektörden sağlıyor. 2014'te petrolün varil fiyatı 90 dolar iken Venezuela ekonomisi için bir sorun yoktu. Özel sektörün hiçbir imtiyazına dokunulmadı. Sadece petrolden gelen gelir, hiçbir şeyi olmayan yoksul halka eğitim ve sağlığın yanında kısmi gıda temin projelerine harcandı. Ve bizim "sosyalistlerimiz", bunu, bütün dünyaya sosyalizm olarak anlattı.

Oysa gerçek başkaydı. Chavez yaşıyorken, iktidarının altın yıllarında militan solcu işçiler öldürülüyor, liderleri hapislere atılıyordu. Kişi başına düşen milli gelir 13 bin 750 dolar civarındaydı. Petrol fiyatlarının düşmeye başlamasıyla ertesi yıl bu rakam 7 bin dolara düştü. **Petrole endeksli Chavez'mo rüyası** fiyatların düşmesiyle çakıldı. Amerikan

Kirchner'lerden sonra Arjantin devlet başkanı olan büyük patronlar kulübünün ve emperyalistlerin adamı Macri için yapılan bir pankart.

ABD destekli aşırı sağ unsurlar sokak çatışmalarıyla ülkeyi ciddi bir felce uğrattıyor. Bombalı, silahlı saldırılar, baskınlar ve cinayetlerin hedefi Chavez'mo'nun partisi PSUUV sempatizan, üye ve bürokratları yani rejim taraftarları. Diri diri insan yakmak dahil aralıksız katliam gerçekleştiren bu karanlık unsurlar kamu kurumlarına, gıda depolarına, hastanelere saldırıyorlar. Suriye'deki çeteler gibi kendilerine "muhalefet" maskesi ile dünyadaki emperyalist güçlerin desteğini almış durumdadır. Finansörleri ise ABD. Kolombiya üzerinden ülkeye müdahale ediliyor. Meksika da Maduro'nun devrilmesi için oluşturulan bu "kutsal ittifak"ta.

emperyalizminin de bu zayıflamayı beklediği çok açık. Venezuela'nın azılı düşmanları kapıda bekliyor. Chavez'i yoksulların babası olarak görüp 2002'de darbecilerden alan halk, şimdi halefi Maduro'yu belki %30 destekle baş başa bırakıyor. Venezuela halkının hiçbir sorununun çözülememesi, emperyalist saldırganlığın başarılı olmasının temelidir. Ancak yine de unutmamak gerekiyor ki Chavez'mo, sıradan reformist bir iktidar değil. Reformist iktidarlar neoliberal ajandaların sadık uygulayıcısı olurken Chavez'mo, yoksul halka yönelik çokça reform yaptığından hala ciddi bir yoksul halk desteği var; emperyalizm destekli sağ kanat emekçi mahallerinde barınmıyor.

ABD destekli aşırı sağ unsurlar sokak çatışmalarıyla ülkeyi ciddi bir felce uğrattıyor. Bombalı, silahlı saldırılar, baskınlar ve cinayetlerin hedefi Chavez'mo'nun partisi PSUUV sempatizan, üye ve bürokratları yani rejim taraftarları. Diri diri insan yakmak dahil aralıksız katliam gerçekleştiren bu karanlık unsurlar kamu kurumlarına, gıda depolarına, hastanelere saldırıyorlar. Suriye'deki çeteler gibi kendilerine "muhalefet" maskesi ile

dünyadaki emperyalist güçlerin desteğini almış durumdadır. Finansörleri ise ABD. Kolombiya üzerinden ülkeye müdahale ediliyor. Meksika da Maduro'nun devrilmesi için oluşturulan bu "kutsal ittifak"ta.

Kesin rakam bilinmese de dört ay içinde 120 ölü var. **Ülkeyi felç etmek adına karaborsacılık, grevler, blokaclar ve sabotajlar örgütleniyor.** Dikkatli bir gözle bakıldığında Şili'de Allende'nin iktidara gelmesinden sonra ülkede faşistlerin gerçekleştirdiği saldırıların çok benzerinin Venezuela'da yeniden sahnede olduğunu görebilirsiniz.

ABD ekonomik yaptırımdan ve doğrudan müdahale etmekten söz ediyor. Günde yaklaşık **750 bin varil ham petrolü** Venezuela'dan alan ve bu ülkenin en büyük petrol müşterisi olan ABD'nin ülkenin petrol ihracatındaki payı yüzde 40 düzeyinde seyrediyor. Yani Venezuela'da krizi derinleştirmek isteyen leş kargaları her yolu deneyebilir.

VENEZUELA'YI SAVUNMAK

Venezuela'yı emperyalist saldırganlıklara karşı savunacağız. Ancak iktidarı boyunca kendi zenginlerini yaratmış, halkın hiçbir sorununu çözememiş, sosyalist tedbirlerden ölesiye korkan, reformizmin tarihsel iflasını yaşamış Chavez'mo'yu savunacak değiliz.

2000'lerin başında tüm kıtada soldan yana rüzgarlar esiyordu. Şimdi başucundaki Kolombiya, Venezuela'nın kuyusunu kazmakla meşgul; Arjantin'de Peronistlerin yerini sağcılar almış; Brezilya'da bürokrasi darbesi ile Rouseff azledilmiş ve Amerikancı sağ iktidara kurulmuş.

Venezuela'yı emperyalist saldırganlıklara karşı savunacağız. Ancak iktidarı boyunca kendi zenginlerini yaratmış, halkın hiçbir sorununu çözememiş, sosyalist tedbirlerden ölesiyeye korkan, reformizmin tarihsel iflasını yaşamış Chavizmo'yu savunacak değiliz. CIA'in bölgedeki aktif operasyonları, Trump'ın açık tehdidi, kıtada sağcı iktidarlara hakim kılmak isteyen emperyalizmin çok canlı hareket ettiğini gösteriyor. Bu süreç sonsuza kadar devam edemez. Ya emperyalizmin kaynakları kurutulmuş emperyalizm yenilecek ya da Maduro rejiminin emperyalizm eliyle yıkılması durumunda askeri bir rejim veya katıksız işçi düşmanlarının otoriter yönetimi başlayacak. Venezuela emekçilerinin kazanımlarını bir bir ezip solu yok etmeyi hedefleyen emperyalizme çare yine emekçilerden gelebilir. İşçi sınıfının reformist sınırları aşmış devrimci bir atılım yapması şu an tek seçenek. Aksi takdirde Amerikancı güçler solu ezip geçmeye hazır.

CIA'in bölgedeki aktif operasyonları, Trump'ın açık tehdidi, kıtada sağcı iktidarlara hakim kılmak isteyen emperyalizmin çok canlı hareket ettiğini gösteriyor. Bu süreç sonsuza kadar devam edemez. Ya emperyalizmin kaynakları kurutulmuş emperyalizm yenilecek ya da Maduro rejiminin emperyalizm eliyle yıkılması durumunda askeri bir rejim veya katıksız işçi düşmanlarının otoriter yönetimi başlayacak. Venezuela emekçilerinin kazanımlarını bir bir ezip solu yok etmeyi hedefleyen emperyalizme çare yine emekçilerden gelebilir. İşçi sınıfının reformist sınırları aşmış devrimci bir atılım yapması şu an tek seçenek. Aksi takdirde Amerikancı güçler solu ezip geçmeye hazır.

ABD şu an açık açık işgal ile tehdit ediyor. Darbe dinamikleri de Venezuela için işlemeye başladı bile. Cılız bir darbe girişimi gerçekleşti. Maduro'nun yaptığı tek şey ise mahkeme kararları, polis otoritesi, anayasaya aykırı olsa bile sağ muhalefeti bir şekilde susturmanın çeşitli bürokratik yolları. Maduro kendi temelini çürütüyor. Sabotaj yapan şirketler parayı merkez bankasından alıyor, mülklerine el konulmuyor. Karaborsacılık yapan sermayeye kesinlikle dokunulmuyor. Oysa bunlar olmadan krizi açacak bir kaynak da yaratılamayacak. **İşçi denetiminde sabotajcı**

sağcı sermayenin acil kamulaştırılması karaborsaya düşmüş ve canından bezmiş halkın günlük dertlerini de çözmek için tek çözüm. Sağ güçlendiren sorunlar ancak bu zamana kadar Chavizmo'nun dokunmadığı sermayeye dokunarak yani devrimci bir sürece girerek aşılabılır. Fakat **ne bireysel olarak Maduro'nun ne de tarihsel olarak Chavizmo'nun böyle bir perspektifi bulunuyor.** Devlet gücüne dayanarak, halkı felakete sürükleyerek var olma çabası ise kırılabilirliği artırıyor. **Maduro'nun eli çok zayıf.** Kimse kendini kandırmasın. Venezuela'yı savunmak için yalanlara ve çarpıtmalara ihtiyacımız yok!

Devrimciler, reformist bir iktidarla emperyalizm arasında tarafsız kalabilir mi? Reformist PSUV ile emperyalist haydutlar arasında "tarafsız" kalmak diye bir pozisyon olamaz. Böyle bir tavır doğrudan emperyalist söylemin gücü altında sağa hizmet etmeye yarar. Bu nedenle Chavizmo'ya sempati duyan unsurlar ile **tabanda birleşik cephe arayışında olmak gerekiyor.** Birleşik cephe, Chavist emekçileri çözüm temelinde PSUV'den sola çekecektir. MUD, aralıksız sokakta ve emperyalizmin desteğini alarak ayakta durduğu için sesi çok çıkıyor olabilir ama aslen çok büyük kitleler sessiz bir

alternatif arayışında. Bu alternatifi yaratmak ülkenin kaderini belirleyecektir. Venezuela'da emperyalizmi geriletmenin yolu, emekçilerin elini güçlendirmekten geçiyor: Ve tek başına Maduro'nun devrilmesi emperyalizmin ve sağın zaferi olacaktır, bu yüzden sadece reformist ve tükenmiş Chavizmo yıkılsın gitsin diyen ya da savunmaya geçmeyen sol emperyalizme hizmet eder.

Birleşik cephenin esasları da ülkenin gündelik yaşamının kontrolünü emekçilerin ele alması ve sağın bertaraf edilmesi üzerine kurulu olmalı ve devrimci program temelinde Chavist kitlelerle temas edilmelidir. Unutmayalım: şu an bu krize kim derman olursa ülkenin geleceğini o belirleyecek. O halde devrimciler, radikal bir programla duruma müdahale etmek zorundadır.

Ülkede solun büyümesi, krizdeki ülkede somut örgütlenmeleri başarması çok hayati:

Venezuela'da **Maduro ve partisi PSUV'den bağımsız olarak örgütlenen işçi-emekçi komiteleri** kurulmalıdır.

- Sağcı çetelere karşı bağımsız sokak hareketi örgütlenmelidir. Maduro'nun uzlaşmacı ve kaypak hamleleri net bir şekilde eleştirilmelidir.
- Karaborsacılara fiilen müdahale eden işçi komiteleri, halkın yaşadığı gıda sorunun çözmek için devreye girmelidir. Gıda üretimi, ticareti ve dağıtımını işçi kontrolüne almak için mücadele edilmelidir.
- Sağcı çetelere, olası Amerikancı darbeye ve işgal tehlikesine karşı milis kuvvetlerini örgütlenmelidir.
- Yolsuzluğa bulaşmış PSUV'li politikacıların defedilmesi için harekete geçmelidir. Bu bürokrat ve politikacıların mallarına el konulmalıdır.
- İşyerlerinde kontrolün işçi komitelerine geçmesi için gereken yapılmalıdır.
- Dış borçların ödenmesi reddedilmeli, bu paranın gıda sorunun acil çözümü için harcanması için mücadele edilmelidir.

Bu yöntemler hayatın akışını emekçilerden yana değiştirecek, MUD'a yüz vermeyen geniş sol kesimi de bağımsız bir şekilde örgütleyecek bir sonuç yaratacaktır.

Unutmayalım Maduro gelip geçicidir ama radikal emekçi halk kalıcıdır. Mücadelenin içinde kitlelerle beraber olan bağımsız bir Marksist hareket, Chavizmo'yu destekleyen yoksul taban içerisinde yeni bir devrimci dinamik yükselmesini sağlayabilir. Bu mücadele de sağcı burjuvalara karşı bu kitlelerle omuz omuza olmakla, siyasi bağımsızlığı korumakla ve eleştiri hakkı ile ateşin barutun içerisinde yükselecektir.

ABD Elini Venezuela'dan Çek!

İNÖNÜ ALPAT

İNÖNÜ ALPAT KÖKSÜZLÜĞÜ YANLIŞ YERDE ARIYOR

V. U. Arslan

Sendika.org yazarlarından ve Devrimci Yol geleneğinin tanınan isimlerinden İnönü Alpat, **“Solu Köksüz, Vatani Solsuz Bırakmak”** başlıklı dikkat çekici bir yazı yayınladı. (<http://www.inonualpat.net/solu-koksuz-vatani-solsuz-birakmak/>) Başlığından da anlaşıldığı üzere İnönü Alpat, spesifik olarak belirtmediği sosyalist solun bir takım bileşenlerini solu köksüzleştirmekle ve vatansızlaştırmakla eleştiriyor. Bu ifadeler gayet tehlikeli suçlamalar, bunları ağza alırken bile dikkatli olmak lazım.

“**Köksüzlük**” ve “**vatansızlık**” suçlamaları, tüm dünyada aşırı sağın sola özellikle de sosyalist sola karşı açtığı “**kutsal savaş**”ın en tipik malzemelerinden. İnternette 2 dakikalık bir araştırmayla sola yönelik köksüzlük eleştirilerinin kaynaklarını incelediğimizde karşımıza Doğu Perinçek ve Kemal Okuyan’ın çıkması tesadüf değil elbette*.

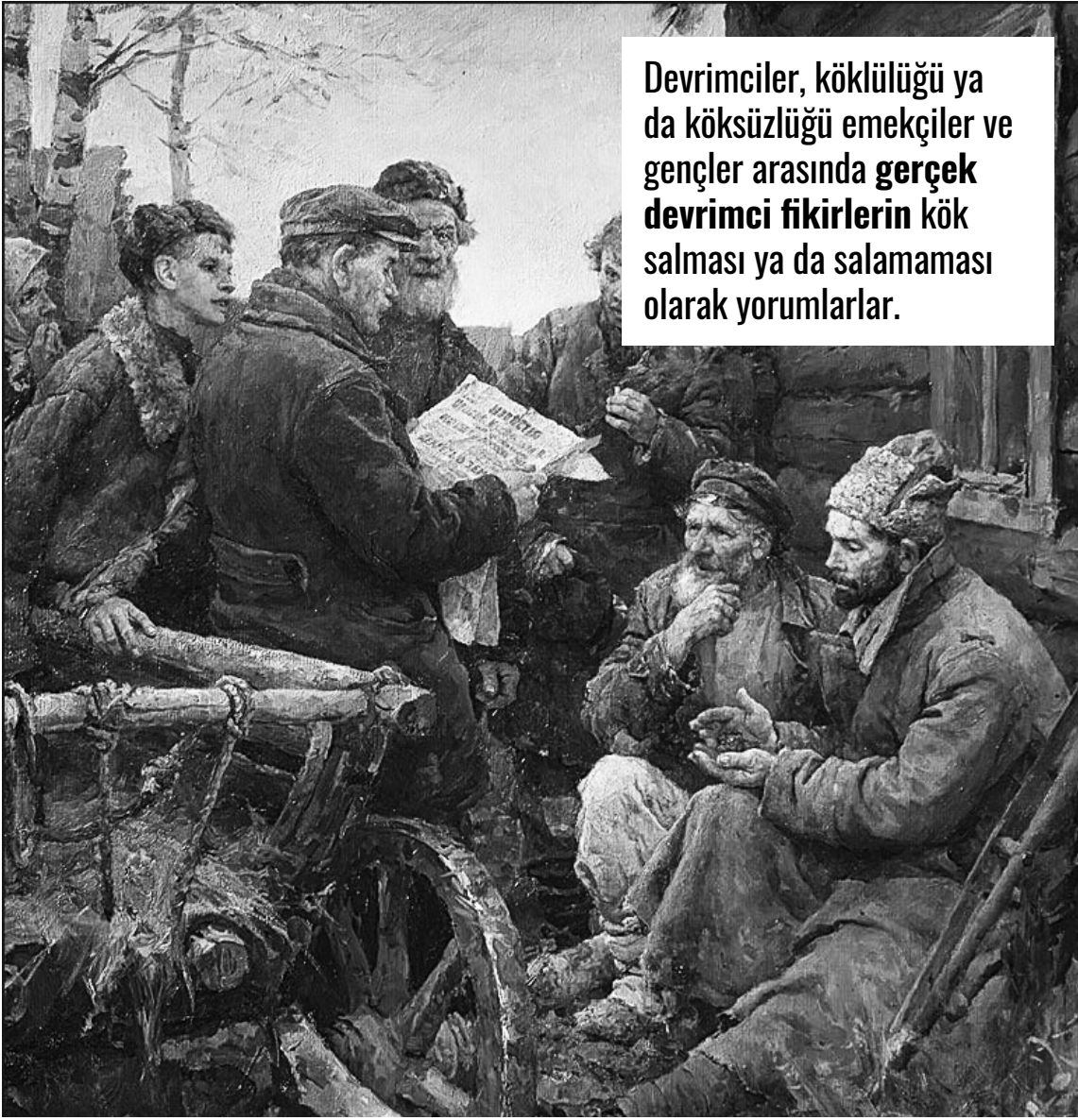
İNÖNÜ ALPAT kendince bir şeyler anlatmak istiyor, belli ki siyasal bir yön değişikliği ya da açılım peşinde; ama o kadar savrulmuş ki tutabilene aşk olsun. Sağdan esen güçlü rüzgarların olduğu bir dönemde ideolojik kökleri zayıf olanların sağa savrulmaları şaşırtıcı değil. Yani İnönü Alpat, “köksüzlük” arayacaksa yakın çevresine bakmalıdır, zira **ideolojik köksüzlüğü** burada bulacaktır.

KENDİ BAYRAĞIMIZ HANGİSİ?

İNÖNÜ ALPAT devrimcilere akıl vermeye çalışıyor, ama ileri sürdüğü fikirlerin devrimcilikle alakası yok, baştan sona Kemalist içerikte. Hayır, öyle öküz altında buzağı falan aramıyoruz, zira yazı kaba saba

birçok ulusalcı tezi gündeme getiriyor. Alın size bir tanesi: “*Kendi ülkesinin bayrağı ile “kavgalı” başka bir sol var mıdır bilmiyorum ama yazının görseli olarak Devrimci Yol’un düzenlediği etkinlikteki fotoğrafın kullanılması, “kavgaya” gerek olmadığını belirtmek içindir.*” İnönü Alpat’a söyleyelim; değil Türkiye’de, bütün dünyada Marksist sol, burjuva devletlerin bayraklarını kullanmaz, bunun yerine işçi sınıfının tüm dünyadaki enternasyonal bayrağı olan kırmızı bayrağı kullanır ve yine bütün dünyada burjuva devletlerinin bayrağını gururla dalgalandıranlar düzen solundan başkası değildir. Bunlar işin abecesi, ama İnönü Alpat’a tekrar hatırlatalım: burjuvazi kendi bayrağını “tüm ülkenin bayrağı” olarak lanse eder ve buna itaat ister. Yani İnönü Alpat’ın dediğinin tersine bu ulusal bayraklar aslında emekçilerin “kendi bayrağı” falan değildir. Devrimci işçi sınıfı ise milliyetçiliğin-ulusallığın karşısına enternasyonalizmi koymuş, ulusal bayrakların yerine ise tek bir bayrağı, kırmızı olanı, geçirmiştir. **Paris Komünü**’nden beri bu mesele, bu şekilde ortaya konmuş ve çözümlenmiştir. 100. yılını geçtiğimiz **Ekim Devrimi** de meseleyi bu şekilde ele almış,

Devrimciler, köklülüğü ya da köksüzlüğü emekçiler ve gençler arasında gerçek devrimci fikirlerin kök salması ya da salamaması olarak yorumlarlar.

için genel doğrular olarak sunmak, en başta bu liderlere yapılan bir haksızlıktır. Madem 68'den örnek verilecek o zaman **İbrahim Kaypakkaya**'nın Kemalizm için kullandığı faşizm analizi de gündeme getirilmeli ve tartışma derinleştirilmeli. CHP tek parti iktidarının uygulamaları, o dönemin **TKP**'si ile **SSCB-Komintern** politikası masaya yatırılmalı ve sonuçları ortaya çıkarılmalı. Ama ne gezer! Sadece İnönü Alpat değil, Türkiye sosyalist solunun tarihi geçmişten günümüze gelen yapılarının hiçbiri bu analizi mantıksal sonuçlarına götürmemiştir. Kaypakkaya'nın izleyicileri de O'nun yarım kalan sonuçlarını devam ettirmemişlerdir. İnönü Alpat "1970'lerden itibaren Türkiye sosyalist solu kendisini geliştirmeye devam etti, aksi de mümkün değildi zaten" dese de durum maalesef öyle değil. İnönü Alpat'ın kendisi niteliksel bir ilerlemenin olmadığını ortaya koyuyor.

ETNİK-KÜLTÜREL-KİMLİKSEL POLİTİKALAR

İnönü Alpat'ın her dediğini yabana atmamak gerekiyor: "sol siyasi hat etnik, kültürel, kimliksel vb. 'sınıf dışı' konuların egemenliğine terk edildi." Bu fikre katılmamak elde değil, ama İnönü Alpat'ın sosyalistlere önerdikleri de tam da kültürel ve kimliksel politikadan başka bir şey değil. Önerilenler "laiklik, Mustafa Kemal Atatürk, Cumhuriyet ve Türk bayrağı". İyi de bunlar, emekçileri bölen yaşam tarzı, kültür ve kimlik konularının ana gündemleri değil mi? 1990'lardan şu son bir kaç yıla kadar CHP'nin ana politikası bunlar üzerine kurulu değil miydi? RTE bu politikanın karşısına muhafazakarlığı, türbanı ve Osmanlı'yı koydu ve bu kutuplaşmanın ekmeğini çatır çatır yedi. Türkiye'de kimliksel politikalar ve kutuplaşmalar, sadece Türk-Kürt gerginliği üzerinden değil; laik-muhafazakar, Alevi-Sünni vb üzerinden de şekillendi. Sosyalist solun kimlik politikalarına angaje olması da sadece Kürt sorunu üzerinden olmadı. **Alevi** mahallelerine sıkışan ve buradan siyaset yapmayı alışkanlık haline getiren bir siyaset, ister istemez var olduğu toplumsal grubun reflekslerini yansıtmaya başlar ve kültür-kimlik politikasının içerisine hapsolür. İnönü Alpat'ın kendisi de ulusalcı bir rota önererek kimlik politikasının tam göbeğine yerleşiyor farkında değil.

Türkiye'de kimlik-kültür yükseldi, emekçiler bölündü ve bu işten en karlı çıkan **RTE** oldu. Bitmeyen bir türban gerilimi, Türkiye'nin en az 30 senesini meşgul etti. Kimlik-kültür siyasetinin öncülerinden siyasal İslamcılar, türban meselesi üzerinden atılımlar yaparken karşı tarafa laiklik üzerinden türbana karşı çıkıyordu. İnönü Alpat yazısında laiklik ve Mustafa Kemal Atatürk üzerinden emekçilerin küstürülmesinden yakınıyor, ama kendisi, eşi, kardeşi annesi türban takan ya da takılmasında sakınca görmeyen milyonlarca emekçinin de

Tıpkı Marks ve Engels gibi Bolşevikler de mücadeleleri boyunca ne kadar çok bu tarz suçlamalarla karşılaşmışlardı, ama onlar sosyalist devrimi başararak yeryüzünden sömürüyü silmeye yaklaşabildiler. Bunu başarabildiler, çünkü tam da bu vatan-millet edebiyatlarına zerre prim vermemişlerdi; verenler Menşevikler ve SR'ler ise bu içerikleriyle kaybetmeye ve beraberlerinde Rus devrimini de bozguna uğratmaya mahkumdular. Neyse ki Bolşevikler vardı.

üç renkli Rus bayrağını kaldırıp yerine orak çekiçli kızıl bayrağı geçirmiştir. Ha, keşke İnönü Alpat ikide bir 12 Eylül öncesine dönüp iflas eden **Dev-Yol**'un güzellemesini yapacağına 100.yılında Ekim Devrimi'nin derslerini çıkarmaya çalışsa. O zaman belki de turuncu yerine kızıl rengi kullanmayı tercih edecektir. Hatta **Komünist Manifesto**'yu bir kez daha okusa o zaman Marks ve Engels'in "işçi sınıfının vatanı yoktur" şiarından feyz alıp devrimcilere yönelik "vatansızlık", "köksüzlük" muhabbeti yapmayacaktır. Tıpkı Marks ve Engels gibi Bolşevikler de mücadeleleri boyunca ne kadar çok bu tarz suçlamalarla karşılaşmışlardı, ama onlar sosyalist devrimi başararak yeryüzünden sömürüyü silmeye yaklaşabildiler. Bunu başarabildiler, çünkü tam da bu vatan-millet edebiyatlarına zerre prim vermemişlerdi; verenler Menşevikler ve SR'ler ise bu içerikleriyle kaybetmeye ve beraberlerinde

Rus devrimini de bozguna uğratmaya mahkumdular. Neyse ki Bolşevikler vardı.

68 LİDERLERİNİ DÜRÜST BİR ŞEKİLDE ELE ALMAK GEREKİR

İnönü Alpat, Mustafa Kemal Atatürk ve bayrak vurgularını haklı göstermek için **Mahir** ve Deniz'lerin henüz yolun başındaki söylemlerini kullanıyor. Bu, bayatlamış hamle, sağa açılmak isteyenlerin kendilerini meşrulaştırmak için başvurdukları bir demagoji olarak adeta bir klasik. Oysa o döneme dair kayda değer bilgisi olan herkes farkındadır ki 68 gençlik liderlerinin fikirleri sola doğru hareket halindedir, yani ideolojik radikalleşme ölümüne kadar sürmüştür. Şimdi kalkıp Mahir ve Denizlerin aşmış oldukları fikirleri dondurmak ve bunları bugün

bu şekilde sola küstüğünü görmüyor. Buradan çıkan sonuç, laik-muhafazakar çatışmasının tarafı haline gelmenin sol için büyük bir tuzak olduğudur.

“KÖK” SORUNU

Devrimci Marksistler kök sorununu işçi sınıfı ve gençlik içerisinde kökleşmek olarak ortaya koyarlar. Ama bu, sorunun çözülmesinin sadece bir kısmıdır. Meselenin diğer hayati kısmı emekçiler ve gençler içerisindeki öncü grupların burjuva dünya görüşünden kopmasını ve Marksizmi özümsemelerini sağlamaktır. Feodal ve burjuva alışkanlıklar ve yaşam biçiminden kopan, yerellikten enternasyonale uzanan yeni bir dünya görüşüyle eğitilen ve buna uygun eylemin getirdiği heyecanla aktifleşen yığınlar içerisinde yeni organik Marksist aydınlar yetiştirmek, bu güçle yeni öyküler yazmak ve nihayetinde proleter devrim hedefini ortaya koymak... İşte devrimcilerin bir ülkenin toprağına kök salması budur. **Asıl köksüzlük, burjuva devletin değerlerine asimile olmaktır.**

Vatan edebiyatlarıyla bayrak meseleleriyle kitlelerde zemin kazanabilirsiniz ama devrimci olamazsınız. Kaldı ki sağa kayıldığında büyüyeceği fikri teoride makul dursa da hayatın gerçekleri bambaşkadır. Yakın geçmişte TKP, mevcut halinden daha da sağa kayarak **Yurtsever Cephe** vb’lerini örgütlemeye çalışmış, ama sonuçları hezimet olmuştu. CHP yönetimindeki aynı kafa da defalarca duvara toslamıştı. Yani bu örnekler de ortadayken sosyalistleri “cumhuriyet, Mustafa Kemal, bayrak ve laiklik” üzerinden **Tuncay Özkan**’ın Cumhuriyet Mitingleri noktasına çekmeye çalışmak devrimcilik midir? Ayrıca, **Cumhuriyet Mitingleri**’nin o dönemde AKP’ye yaradığını ve RTE’nin bu tarz kutuplaşmalardan beslendiğini hatırlatmaya gerek var mı?

LAİKLİK NASIL SAVUNULUR?

Kültürel kutuplaşmaların AKP’ye yaradığını uzun uzun yıllardan sonra fark eden CHP yönetimi, siliklik abidesi sosyal demokrat-liberal sentez dışında yeni bir politika üretmedi, ama laiklik üzerinden muhalefet yapmayı azaltınca cumhuriyet ve laiklik söylemi bugün **Halkevleri, TKP, Haziran Hareketi** gibi yapılara kaldı. Peki sorulabilir: “Diğerleri hadi neyse, ama laiklik Marksistler için önemli değil mi?” Elbette ki önemli, ama defalarca söylediğimiz gibi laikliği

savunmanın sonuç alacak tek yolu, AKP’ye destek olan yoksul ve muhafazakar emekçileri AKP’den kopartmaktan geçmektedir. Sorunun kesin çözümü budur. Bu da çoğu kez retorik olarak kullanılan emekçilerin gerçekten merkeze alınmasıyla mümkün olabilir. Kolay olacağını söyleyemeyiz doğal olarak, ama tek çözüm yolu da budur. Kemalizmin “gericilik” tanımını dillere pelesenk edip laiklik üzerinden yaşam biçimleri kutuplaşmasına sürüklenmek ise sadece RTE’ye yarayacaktır.

SONUÇ

AKP ve RTE’nin burjuva rejimin üst yapısını tek adam rejimi etrafında yeniden dizayn ettiği ve bu arada sermayeye katıksız bir sömürü cehennemi sunduğu bir dönemde geçiyoruz. Bu sürece hem egemen sınıflar içerisindeki çatışma hem de toplumsal muhalefetin farklı kaynaklarının direnişi eşlik ediyor. İçeriden ve dışarıdan baskı altında olan Saray rejimi adına sertleşmek ve toplumsal muhalefet odaklarını sindirmek dışında bir seçenek yok. Toplumsal muhalefetin birbirinden pek hoşlanmayan kanatlarının çok parçalılığı, AKP’nin işini kolaylaştıran faktörlerin en başında geleni. Kemalistlerin, Kürt hareketinin, Alevilerin ve sol-sosyalist kanadın AKP ile uzlaşma şansı yok. Buna ilaveten **Meral Akşener** önderliğindeki milliyetçi bir muhalefet ile İslami kökenden gelip AKP’den kopan önemli bir kitleyi de hesaba katmak gerekiyor. Bütün bu kesimler, 16 Nisan hileli ve sopalı referandumunda HAYIR kampanyasında buluşmuş, tarihin gördüğü en adaletsiz seçim sürecinde Saray cephesi işi ancak hileyle rayına sokabilmişti. Bu sonuç HAYIR cephesini 2019’daki

Burjuva fikirlere adapte olarak daha “köklü” olacağını zannedenler, aslında sisteme olan bağlılıklarını “kök”leştirmektedir.

sandıklarda AKP’yi yenilgiye uğratmak için umutlandırırsa da birbirlerinden pek de hazzetmeyen bu kesimlerin biraraya gelme şansı yok. Olabilirliği olan CHP-Akşener beraberliğinin ise önceki cumhurbaşkanlığı seçimlerindeki **Ekmeleddin** faciasının bir benzerini yaratma olasılığı bir hayli fazla. Böyle bir ortaklık ne Kürtlerden, ne sol kesimlerden, ne de AKP’ye oy veren yoksul emekçilerden destek görebilir. Bu yüzden 2019 seçimlerine bel bağlamak büyük gaflet

Feodal ve burjuva alışkanlıklar ve yaşam biçiminden kopan, yerellikten enternasyonale uzanan yeni bir dünya görüşüyle eğitilen ve buna uygun eylemin getirdiği heyecanla aktifleşen yığınlar içerisinde yeni organik Marksist aydınlar yetiştirmek, bu güçle yeni öyküler yazmak ve nihayetinde proleter devrim hedefini ortaya koymak... İşte devrimcilerin bir ülkenin toprağına kök salması budur. Asıl köksüzlük, burjuva devletin değerlerine asimile olmaktır.

anlamına gelecektir.

Çözüm olarak kendi başına sokağı göstermenin de bir alemi yok. Zira sokağın da bir siyasi çizgisi var ve doğru bir çizgi olmazsa sokak da bir işe yaramayacaktır. Demokratik haklar mücadelesi sınıfsal sorunlarla birleştirilmedikçe sokağın kendisi de kimlik kutuplaşmasının bir aracı olabilir. Buradan çıkış nedir peki? Bu cendereden tek çıkış güzergahı sosyalist politikadır. Bu noktada sosyalist politikayı doğru bir şekilde tariflemek gerekir. Kendisine her sosyalist diyeni sosyalist kabul etmek doğru olmaz. İnönü Alpat’ın da vurguladığı gibi sol siyasi hat etnik, kültürel, kimlikli vb. “sınıf dışı” konuların egemenliğine terk edildi. Oysa bugün yukarıda bahsettiğimiz AKP karşıtı siyasi kesimlerin dışında çok büyük bir emekçi kesim var. Bu kesim düşük ücretli, uzun saatler riskli ve güvencesiz işlerde çalışan, taşeronda inşaatlarda ömür tüketen, işsiz ve geleceksiz on milyonlar. Sosyalistlerin asıl görevi, bu kesime hitap etmek, Türkiye’deki kültür-kimlik kamplaşmasını bozmak ve sınıf çelişmesini ülkenin ana gündemi haline getirmektir.

* Bakınız Kemal Okuyan, *Türkiye Solunun Yurtseverlik Sınavı*, Yazılama, 2013 ve Doğu Perinçek, *Vatansız ve Köksüz “Solculuk”*, Aydınlık, 21.12.2013

Sabah fethine çıksak, Avrupa'yı üç günde alırız

M. Tevlik Şahin

Gölge CIA olarak bilinen Stratfor'un kurucusu George Friedman, geçtiğimiz yıl yaptığı bir açıklamada "Türkler, Almanları sadece bir öğleden sonra içerisinde ve Fransızları da eğer ortaya çıkma cesaretini gösterirlerse bir saat içerisinde bitirebilir" demişti.

Suud yönetimi iftira ve yalanlarla suçlarını örtbas etmeye çalışıyor

SUUDI Arabistan yönetimi Katar'ın Kabe için özel statü istediğini iddia ederek "bu bir savaş ilanıdır" açıklaması yaptı. Katar yönetimi açıklamayı yalanladı ve bu yönde bir istekleri olmadığını dile getirdi. Katar Sivil Havacılık Otoritesi ise, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), Bahreyn ve Mısır'ın, Katar uçakları için acil hava

Sabah fethine çıksanız, Avrupa'dan kaç günde özür dilersiniz?

Ali İhsan İbkal

AKP'ye yakın Yeni Söz gazetesi 1 Ağustos 2017 günü "Sabah fethine çıksak, Avrupa'yı üç günde alırız"¹ manşetiyle çıktı. Bu ve benzeri haberler –besbelli- iktidarın başarısızlıklarının üstünü örterken, AKP'ye oy vermiş kitlelerin moralini de yüksek tutmak amacını taşıyor. Fakat insan 'üç günde Avrupa'yı kuşatanlar ile kime sataşsa iki gün sonra özür dileyenler aynı AKP mi?' diye düşünmeden edemiyor.

Haber, George Friedman'dan bir alıntı ile açılıyor: "Türkler, Almanları sadece bir öğleden sonra içerisinde ve Fransızları da eğer ortaya çıkma cesaretini gösterirlerse bir saat içinde bitirebilir." İlk olarak 'Kimdir bu George Friedman' diyenler için, kendisini "jeopolitik tahminci"² olarak tanıtan ABD'li bir siyaset bilimci; aynı zamanda siyasal tahminler yürüten Stratfor'un da kurucusu. Hem "gölge CIA" olarak pompalanmaya çalışılan Stratfor, hem de Friedman tam da komplo teorisyenlerinin bayıldığı "Üç seneye Amerikan-Japon savaşı çıkar!", "Türkler 20 seneye süper güç!" ve benzeri iddiaları düzenli olarak ortaya atıyorlar. Bu iddialar ciddiye alınmayacak kadar saçma; ama biz Yeni Söz'ün haberinden dolayı elimizdeki alıntıyı inceleyerek başlayalım.

Friedman'a göre aynı gün içerisinde Avrupa'nın yarısını işgal eden Türkiye, bunu neye dayanarak yapıyor? Biz falcılara değil de gerçeklere bakacak olursak elimizde daha yeni Almanya örneği var. Referandum zamanı RTE'nin şürekasının Almanya ve Hollanda'da yapmak istediği mitingler iptal edilmiş, RTE "Ben Nazilik bitti sanıyordum!" diye **Almanya ile atışarak epey puan toplamıştı**. Peki sonra ne oldu, daha bu Ağustos ayı içerisinde **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın, bin megavatlık Rüzgar Enerjisi Yenilenebilir Enerji Kaynak**

Alanları (YEKA) ihalesini Siemens-Türkerler-Kalyon ortak girişim grubu kazandı³. Evet, bildiğimiz Siemens; Almanya'nın en büyük firmalarından biri. İhalenin kazananları, 1 milyar doların üzerinde rüzgar tesisi yatırımı yapacak. Ya da Hollanda'yı ele alalım; yine referandum sürecinde yaşanan "olaylı gece"den dört ay sonra, son 2.5 yılda Hollanda'dan alınan 86 milyon dolarlık çiçek mecliste gündem oldu⁴. Marksist Bakış'ın geçtiğimiz sayısında da İsrail ile ilişkileri yazmıştık. Mavi Marmara üzerinden İsrail ile girilen gerginlik Netanyahu'nun mağdur ailelere ödemeyi kabul ettiği tazminata iktidar tarafından el konmasıyla yumuşamamış mıydı? Şimdi ise haberler İsrail'in Filistin topraklarından gasp ettiği doğalgazı Berat Albayrak aracılığı ile AKP'nin Türkiye üzerinden Avrupa'ya satacağından bahsediyor.

Şimdi aynı AKP bu kadar parayı ve iş anlaşmasını elinin tersiyle itip Avrupa'yı fethine çıkacak öyle mi? Tayyip Erdoğan'ın iktidara gelirken ABD-AB bloğu tarafından nasıl desteklendiğini biliyoruz. Siz kapitalist dünya düzeni içerisinde yapılmış onlarca ticari anlaşma varken, emperyalizm piramidinin basamakları arasında çeşitli ayak oyunlarıyla bir adım yukarı çıkmaya çalışırken; Osmanlıvari işgal hayalleriyle kimseyi kandıramazsınız.

1 <http://www.yenisoz.com.tr/sabah-fethine-ciksak-avrupa-yi-uc-gunde-aliriz-haber-23826>

2 <https://www.stratfor.com/about/analysts/dr-george-friedman>

3 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/ekonomi/795397/YEKA_ihalesini_Siemens-Turkerler-Kalyon_konsorsiyumu_kazandi.html

4 <http://www.birgun.net/haber-detay/hollanda-dan-ithal-laleler-sorusuna-devlet-sirri-yaniti-169988.html>

VER MEHTERİ!

Yeni Söz'ün haberine dönecek olursak, A Haber'in mehtercisi Erkan Tan'ın gözlerini yaşartacak bu "Özel Haber" Tevfik Şahin tarafından hazırlanmış. Kendisi; haberi araştırma şirketi Gallup'un "Ülken için savaşımayı göze alır mısın?" anketine dayandırıyor ve **fetih programını adeta bir tur programı gibi anlatıyor. Programa göre sabah başlayan yolculuk Bellevue Sarayı'nda akşam namazı ile devam ediyor. İkinci günde ise Roma tamamen elinizde oluyor.**

Bu namaz kılma meselesini tekrar gündeme getirirken de bariz bir hata olduğunu söylemek lazım. Zira bunu **okuyunca ilk akla gelen RTE'nin Şam'da namaz kılma meselesi oluyor.** Suriye ile ilişkileri "komşularla sıfır sorun"dan, Suriye'ye müdahale senaryolarına evrilten iktidar, sayısız fiyaskonun ardından Ortadoğu'nun büyük abisi olacağı derken "küçük eniştesi"⁵ haline gelmişti. Suriye hatıralarını tazeleyince insanın kafasında sürekli "Oraya sekiz tane füze yollattırım" diyen bir Hakan Fidan, "başarı timsali" Süleyman Şah türbesinin kaçırılması operasyonu ve bulunduğu her fırsatta ABD'ye "Saldırılım mı?" yakarılarında bulunan iktidar canlanıyor. Ya da biraz daha yakın tarihe gelebilir ve şu meşhur Rus uçağının düşürülmesi hadisesini hatırlayabiliriz. **Başta "Biz düşürdük" diyen Erdoğan, Putin'den azarı yiyince suçlu FETÖ'cü pilotlara atmış, ki sonradan bizzat kendisinin Putin'den özür dilediği ortaya çıkmıştı.** Tüm yaşananları hesaba katınca sabah Avrupa'ya girmeye yeltenseler dahi 2-3 saat sonra olacakları tahmin etmek çok da zor değil: özür dileye dileye ülkeye geri dönmek.

Şahin'in haberi, "Türkiye ise 15 Temmuz 2016'da NATO ordusunun saldırısını silah kullanmadan 5 saatte bertaraf ederek neler yapabileceğini göstermişti" diye devam ediyor. Düne kadar kol kola oldukları ve son zamanlarında zaten iç siyasette sıkışmış FETÖ'nün darbe girişimini kendisine oy veren kitleleri ve ellerinin altındaki cihatçıları sokağa salarak bastırmak... Evet, bundan iyi bir Avrupa fethi provası düşünülemez(!). Yalnız şunu unutmasınlar ki "Allah'ın bir lütfu" dedikleri darbe girişiminden sonra toplumsal muhalefet üzerinde yoğunlaştırdıkları tüm

baskı dalgasına rağmen; bugün gerek OHAL sürecinde işlerinden edilen emekçiler gerekse de FETÖ'cülük gibi akla mantığa sığmayan bir iddia ile içeri attıkları Ahmet Şık ve daha bir çok onurlu gazeteci hala gerçekleri korkusuzca suratlarına vurmaya devam ediyor. Dışarıda fethiye çıkmaya heveslenenlere rağmen, bu topraklar baş eğmeyerek zalimleri içeriden sıkıştırmaya devam ediyor.

OKUMUŞ BİR İŞÇİ SORUYOR

Bu Osmanlı tarzı fetih fantezilerinin sürekli bir yerlerden fırlayıp durmasına şaşırılmaması gerekiyor. Türkiye, işsizliğin tarihi zirvelere oynadığı⁶, güvencesiz çalışmada⁷ ve düşük ücretlerde⁸ dünya listelerine üst sıralardan giren, yoksulluğun her geçen gün arttığı bir ülke. Osmanlı'nın işgal ganimetleriyle hayatta kalan yapısını göz önüne alırsak böyle bir ülkede size oy veren milyonlarca insanın gönlünü ancak işgal rüyalarıyla hoş tutabilirsiniz. Dış ülkelere destanlaşan(!) çıkışlar yapmadan, el altından BES soygunu ve kıdem tazminatın gasp edilmesi gibi emekçi düşmanı uygulamaları hayata geçirmeye çabalayamazsınız.

Bu yazıda her ne kadar bahsi geçen haberdeki gibi hayallerin saçmalığını ele alsak da, temel mesele bu hayaller gerçekleşse dahi bu ülkenin yoksul emekçilerine bir faydası olacağına altının çizilmesidir. AKP'nin bir gün sonra döneceği sayısız davadan birisi için on binlerce yoksul emekçinin canına mal olacak savaş senaryoları yazmak kimsenin haddine değildir. Biz devrimcilere düşen, AKP'nin bir eliyle kılıç kalkan oynarken bir eliyle iş anlaşmaları imzaladığı, içeriye güçlü görünürken dışarıya el açtığı bu ilüzyonu kırmak, kimin dost kimin düşman olduğunun tüm netliğiyle anlaşılmasını sağlamaktır.

"Hindistan'ı nasıl aldıydı tüysüz İskender?"

Tek başına mı aldıydı orayı?"

Nasıl yendiydi Galyahılar'ı Sezar?"

(...)

Her adımda fırt demiş fırlamış bir büyük adam.

ama ödeyen kimler harcanan paraları?"

(Bertolt Brecht – Okumuş Bir İşçi Soruyor)

Şimdi aynı AKP bu kadar parayı ve iş anlaşmasını elinin tersiyle itip Avrupa'yı fethiye çıkacak öyle mi?

Bugün gerek OHAL sürecinde işlerinden edilen emekçiler gerekse de FETÖ'cülük gibi akla mantığa sığmayan bir iddia ile içeri attıkları Ahmet Şık ve daha bir çok onurlu gazeteci gerçekleri hala korkusuzca suratlarına vurmaya devam ediyor.

5 <http://bolsevik.org/guncel/suriyede-en-kritik-viraj-cagin-erdinc.html>

6 <http://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-39277870>

7 <http://disk.org.tr/2016/07/disk-ar-turkiye-guvencesiz-istihdamin-cok-yuksekk-oldugu-ulkeler-arasinda/>

8 <http://www.birgun.net/haber-detay/disk-ar-asgari-ucet-raporu-2-ab-ulkelerinde-asgari-ucet-turkiye-nin-2-kati-138098.html>

Kitle Çalışmasının Temel Meseleleri

Güneş Gümüş

Lenin Ulusların Kaderini Tayin Hakkı kitabında 1916 İrlanda Ayaklanmasını ele alırken devrim ve karşı-devrim güçlerinin tek bir büyük çarpışmasıyla devrim olacağını sananları sert şekilde eleştirir:

...bir ordunun belirlenmiş bir noktada mevziye girerek "biz sosyalizmden yanayız" ve bir başka ordunun da bir başka noktada saf tutarak "biz emperyalizmden yanayız" diyeceğini ve o zaman toplumsal devrim olacağını sanmak... "Saf" bir toplumsal devrim bekleyen kimsenin ömrü, bunu görmeye yetmeyecektir. Böylesi, gerçek bir devrimin ne olduğunu hiç anlamayan sözde-devrimcidir (Lenin, 1992: 173).

Lenin'in çok güzel formülize ettiği "saflık" arayışı, kendini mücadele içinde farklı görüngüler altında sıklıkla gösterir: Kimi zaman kendi güçleri üzerinden hareket etme, kimi zaman kendi siyasal hattında olanlara hitap etme, kimi zaman kendi sosyalist kriterleri içerisinde eylemsel "saflık" arama şeklinde...

Bu durum, Marksizmin olmazsa olmazı olan dünyayı kavrama yöntemi **diyalektikten uzak bir mekanik anlayışa** ve dolayısıyla devrimci Marksizmin taktik-stratejik zenginliğinin bir kenara bırakılmasına denk düşer. Bunun anlamı da egemen sınıfların her türlü imkânı karşısında devrimci hareketin kötürümleştirilmesinden başkası değildir.

Lenin, devrimin temel yasasını şöyle tarifler; "...devrim olabilmesi için, sömürülen ve ezilen yığınların, eskiden olduğu gibi yaşamının olanaksız olduğunu bilincine varmaları ve değişiklik istemeleri yetmez; devrimin olması için, sömürücülerin eskiden olduğu gibi yaşayamaz ve yönetemez duruma düşmeleri gerekir." Bu demektir ki yönetici sınıfı sarsan kriz koşullarında onu daha da zora sokacak, krizini derinleştirecek politikalar üretmek ve bu politikaların ulusal çapta etki kazanacak şekilde hayata geçebilmesi için sömürülen-ezilen yığınların önderliğini kazanarak onları harekete geçirebilmek gereklidir. **Kitlelerin önderliğini kazanma, devrim anının meselesi değil; bugünden o ana kadar**

sürecek bir mücadelenin; kitle çalışmasının ürünüdür. Kısacası adlarının hakkını verecek devrimciler için kitle çalışması olmazsa olmazdır. Peki nasıl? Kitle ve kitle hareketi ile parti ilişkisi nasıl olmalıdır?

SINIF MÜCADELESİ

Devrimci parti teorisinin mimarı olan Lenin'in en uzak olduğu tutum herhalde kaderciliktir. **Kaderci şekilde tarihin olağan akışını beklemeyi değil ona doğrudan müdahale etmeyi önüne koyan Lenin'in** bu doğrultudaki aracı devrimci partiden başkası değildir. Tarihe müdahale etmenin anahtarı, işçi sınıfının devrimci potansiyellerinin açığa çıkarılması ve ilerletilmesinden geçmektedir. İşçi sınıfı toplumu dönüştürecek ve yeniden örgütleyecek potansiyele sahip olabilir ama bunu yapıp yapmayacağı kesin değildir; ancak kendi çıkarının bilincine varmış bir özne olursa bu potansiyel gerçeklik kazanır. Bu özne olma süreci, sınıf mücadelesinin çeşitli merhalelerinde pışmeyi gerektirdiği gibi bu

mücadelede onun ordusunun genelkurmayı olacak bir devrimci parti olmadan bu zafer imkânsızdır. Bu da sınıf bilincinin gelişimine bağlıdır. Bu bilincin gelişimi, yani işçi sınıfının bir sınıf olduğunun ve diğer sınıflarla çatışmalı ilişkisinin farkına varması, ancak sınıf mücadelesi içinde mümkün olabilir.

İşçi sınıfının özneleşmesini, Marks, kendisi için sınıf olarak nitelendirmiş; özellikle egemen sınıfların ekonomik ve dolayısıyla politik-düşünsel egemenliklerinin kırıldığı kriz dönemlerinin, devrimci potansiyellerin ortaya çıkması için en uygun koşulları yarattığını söylemiştir. İşçi sınıfının bir bütün olarak bilinç kırılması yaşamaları için toplumsal-ekonomik kriz anları en uygun anlar olsa da işçi sınıfının tek tek üyeleri için durum farklıdır. Toplumda sahip olduğu ekonomik egemenlik nedeniyle düşünsel egemenliği de bulunan egemen sınıfların düşünsel hegemonyası işçi sınıfı ve elbette bütün sınıflar içinde eşit şekilde dağılmamıştır. İşçi sınıfı içinde küçük bir azınlık, işler burjuvazi için tıkrında giderken kendi ve diğer sınıfların konumları hakkında ileri bir bilince ulaşır. Bu azınlık bir devrimci parti içinde bir araya getirilebilirse – ki getirilmelidir – bulunduğu alanlardaki sınıf mücadelelerini öne çekeceği gibi devrim koşulları oluştuğunda devrimci partinin neferleri olarak işçi sınıfına ve müttefiklerine yanlış yollara sapmadan zafere doğru ilerlemesinde önderlik edebilir. Dolayısıyla devrimin gerçekleşmesinin yegâne yolu, **nihai olarak işçi sınıfının öncü kadrolarından oluşan devrimci**

partinin sınıfın geri kalanının önderliğini kazanabilmesidir. Bu önderlik ancak içeriden kazanılabilir; sadece bu iddiaya sahip olmak ve hatta bunu gerçekten hak etmekle değil. Bu da an be an örülen bir mücadelenin ürünü olabilir ancak.

Sınıf mücadelesi, sadece ekonomi alanında şekillenen bir mücadele değildir. Lenin'in en büyük kavgaları verdiği, halen de yok olmayan “ekonomizm” ekonomik ve politik mücadeleleri ayırarak işçi sınıfını ekonomik

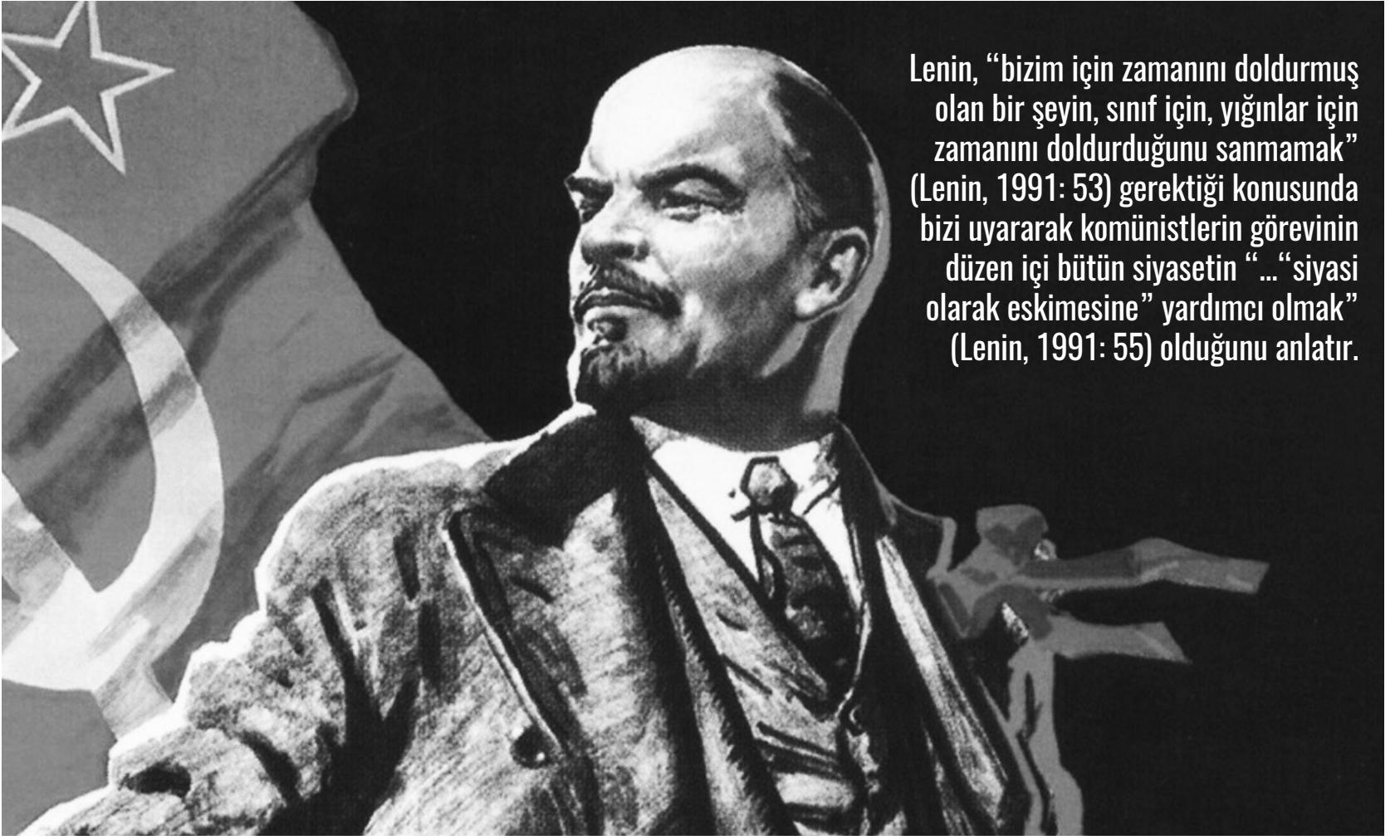
Sınıf bilinci tedrici olarak sürekli ileriye doğru bir gelişim içinde değildir; ileri doğru sıçramalar olduğu gibi geriye doğru düşüşler de yaşanır, ama bu küçük mücadeleler işçi sınıfının çok daha fazla sayıda mensubunun bilinçlenmesi için olmazsa olmazdır.

mücadele kalıplarına hapsedmeye çalışır. Oysaki sınıf bilinci sadece ortak çıkarlara sahip bir toplumsal grup olduğunu anlamakla sınırlı değildir; hem karşıt sınıflarla ilişkileri kavramak hem de kendisini sömüren sınıfların politik yönetme araçlarını (devlet, ordu, polis, hukuk vb.) anlayarak kapitalist sistemin

bütüncül bir kavrayışına sahip olmayı gerektirir. Piatnitskiy, Bolşevik fabrika hücrelerinin sınıf mücadelesini ekonomik ile politik mücadeleyi birleştirerek nasıl ilerletmeye çalıştıklarını şöyle anlatır:

Çarlık Rusyası'nda hücreler... fabrika tezgahında sözlü ajitasyon yapmak, bildiri dağıtmak, fabrika kapılarında ya da fabrika avlularında miting yapmak, daha sınıf bilinçli ve devrimci işçilerle ayrı toplantılar düzenlemek için, fabrikalarda şikayete sebep olan her şeyden yararlandılar; ustabaşının sertliğinden, ücretlerin azaltılmasından, para cezalarından, iş kazalarında tıbbi yardım sağlanmamasından vb. Bolşevikler daima fabrikalardaki kötü muamele ile otokrasinin yönetimi arasındaki bağlantıyı gösterdiler... Aynı zamanda, parti hücrelerinin ajitasyonunda otokrasi kapitalist sistem ile birlikte ele alındı; öyle ki, işçi hareketinin gelişmesinin daha başlangıcında Bolşevikler ekonomik mücadele ile politik mücadele arasında bir bağlantı kurdular (aktaran Molyneux, 2015: 103).

Sınıf mücadelesi, salt üretim alanında işçi ve patron arasında gerçekleşmez ya da sadece ekonomik meselelere dayanmaz. İşçinin çalışma saatini uzatan bütün uygulamaların (tuvalet gitmenin sınırlanması, işyerinde kart sisteminin varlığı, mesailer vb.) ve işçinin bunlara karşı alttan alta veya açıktan direnişinin olduğu gibi zorunlu bireysel emeklilik sistemi ile birikimlerimizin patronların kasasına aktarılması da veyahut politik temsillerimizin önüne geçen siyasi

Lenin, “bizim için zamanını doldurmuş olan bir şeyin, sınıf için, yığınlar için zamanını doldurduğunu sanmamak” (Lenin, 1991: 53) gerektiği konusunda bizi uyararak komünistlerin görevinin düzen içi bütün siyasetin “...“siyasi olarak eskimesine” yardımcı olmak” (Lenin, 1991: 55) olduğunu anlatır.

partiler kanunu da, seçim sistemi de... Hepsi sınıflar arasındaki mücadelenin arenalarıdır.

Marks'ın dediği gibi sınıf mücadelesi açık ya da gizli, zayıf ya da güçlü şekilde kapitalizm altında her daim sürmektedir. Sınıf mücadelesinin devrimci bir noktaya ulaştığı ana kadar bu mücadelenin gündeminde çoğunlukla sistemin sınırlarını aşmayan (ufak tefek ya da daha köklü) meseleler vardır. Aslında devrimci Marksistler, işçi sınıfı ve diğer ezilenlerin kapitalizm altında bir kurtuluşlarının olmadığını bilincindedirler. Öyleyse neden Piatnitskiy'inin örneğini verdiği ustabaşının sertliği, ücretlerin düşüklüğü gibi meseleler için mücadele yürütürler? Mesela burjuva düzende – ya da AKP iktidarı altında diye de okuyabilirsiniz bu önermeyi- adalet mi olur, olsa olsa burjuva adaletinden söz edilebilir: o zaman adalet talep etmek bir hata mıdır; burjuvaziden adalet mi talep edilmektedir? Bu soruların cevabı, önceki paragraflarda anlattığımız işçi sınıfının tarihin dönüştürücü öznesi olması sürecinin bu mücadeleler içinde mümkün olmasında yatmaktadır. Elbette ki **sınıf bilinci tedrici olarak sürekli ileriye doğru bir gelişim içinde değildir; ileri doğru sıçramalar olduğu gibi geriye doğru düşüşler de yaşanır, ama bu küçük mücadeleler işçi sınıfının çok daha fazla sayıda mensubunun bilinçlenmesi için olmazsa olmazdır: “Lenin için bütün bu süreç, proletaryanın sınıf bilinci**

uğruna, bütün toplumsal sınıf ve grupların eylem içindeki ilişkilerini proletaryaya kavratılabilmek ve böylece onu iktidarı ele geçirmeye hazırlamak için verilen savaşın parçası idi” (Molyneux, 2015: 73).

Devrimci Marksistler, reformistlerin aksine reformlarla kapitalizmin daha yaşanılabilir kılınacağını düşündüğü için değil; bu reform mücadelesi devrim mücadelesi yolunda işçi sınıfının ilerlemesinin taşlarını hazırladığı için bu mücadelelerin yürütücüleridir. Bugün **daha az çalışma, daha iyi ücret ya da adalet için mücadele etmeyen bir işçi sınıfının devrim yapma şansı da yoktur.** Ya da başka türlü bir örnek verelim: esas olarak sosyalistlerin önünü kesmek için 12 Eylül'ün koyduğu %10 seçim barajını kaldırmak için mücadele eden işçi sınıfı devrimcileşme yönünde ileriye doğru epey bir yol almış demektir. İlk bakışta devrimcilikle seçim barajı için mücadele etmek çelişik bir durum gibi görünebilir, ama gerçekte durum hiç de öyle değildir. %10 barajının asil engellediği sosyalist partilerin parlamentoda temsili için verilecek bu mücadele işçilerin sosyalistleri kendi temsilcileri olarak görmeleri anlamına gelir ki işçi sınıfı bilinci açısından oldukça ileri bir noktaya tekabül eder. Ve bu durum, işçilerin mücadelede daha da ileri gideceklerini gösterir.

İşte bu durum, **devrimci partinin güne uygun reform taleplerini içeren asgari**

programı ile nihai devrimci hedefe tekabül eden azami programı arasında bağlantının kurulma noktasıdır. Azami programa ulaşma yolunda mücadelenin gün be gün örülmesinin araçlarıdır asgari program: “*Devrimci sosyal-demokrasi², reformlar uğruna savaşı, eylemine her zaman katmıştır ve şimdi de katmaktadır... Devrimci sosyal-demokrasi, bütünün bir parçası olarak reformlar uğruna mücadeleyi, özgürlük uğruna ve sosyalizm uğruna devrimci mücadeleye, tabi kılar*” (Lenin, 2004: 72).

İşçi sınıfının devrimci eylemini toplumsal kurtuluş için esas kabul eden Leninizmin temel özellikleri, **kitlelerle bağı sürdürmek için her yolu kullanma ve burjuvazi ile her an yeniden şekillenen savaşta dogmatik formülasyonlara takılı kalmadan taktik zenginlik göstermedir.** Lenin, bu özelliklere sahip olmayanları devrimcilikle uzaktan yakından alakası olmayan gevezeler olarak değerlendirmiştir: “...*geri çekilmenin gereğini anlamayan, nasıl geri çekilmek gerektiğini bilmeyen, en gerici parlamentolarda bile legal olarak çalışmanın, en gerici sendikalarda, kooperatiflerde ve benzeri örgütlerde çalışmanın kesin gereğini anlamayan devrim gevezeleri...*” (Lenin, 1991: 17)

AMA NASIL?

Her sınıflı toplumda olduğu gibi kapitalizmde

² Lenin, kullandığı sosyal-demokrasi adlandırması döneminde bütün sosyalist hareket tarafından benimsenmiştir. Ancak Birinci Dünya Savaşı sırasında oldukça güçlü ve etkili sosyal demokrat partilerin kendi burjuva hükümetlerinden yana yer almasıyla Bolşevikler, devrimci sosyal-demokrasi olarak kendilerini adlandırmayı bırakarak komünist ismini öne çıkarmışlardır.

İşçi sınıfının devrimci eylemini toplumsal kurtuluş için esas kabul eden Leninizmin temel özellikleri, kitlelerle bağı sürdürmek için her yolu kullanma ve burjuvazi ile her an yeniden şekillenen savaşta dogmatik formülasyonlara takılı kalmadan taktik zenginlik göstermedir.

de sınıflar arasındaki mücadele dur durak bilmeden sürmektedir ama bu mücadelenin açık bir hal kazandığı koşullar işçi sınıfının politik olarak ilerlemesi için en uygun anlardır. Sınıflar arası kavganın cisimleştiği koşullarda (mesela bir grevi, demokratik bir taleple yürütülen bir mücadeleyi, katliamlara karşı yapılan bir mitingi düşünün) sınıflar arası çelişkiler alenileşir; sınıfların sınırları ve müttefik güçleri netleşir; devletin ve onun organlarının/kurumlarının pozisyonu açıklık kazanır. Yani, **dost da düşman da en iyi kavga içinde tanınır. İşte böyle anlarda sosyalistlerin özellikle eyleme yön vermek, kitleleri dönüştürmek için müdahil olması gerekir: Ama nasıl?**

Kitlelerin bir taleple harekete geçtiği eylemlilikler çoğunlukla kendiliğinden şekilde gerçekleşmez. Elbette ki kendiliğinden şekilde patlayan mücadelelere bolca örnek bulunabilir ama genel eğilim çeşitli işçi sınıfı örgütlerinin bu mücadelelere önyak olması şeklindedir. Mesela sendikalar, dernekler, Lenin'in burjuva işçi partileri dediği sosyal demokrat partiler gibi.

Gerek sendikaların tepesini işgal eden sendikal bürokrasi gerekse sosyal demokrat partilerin liderliği yozlaşmış, düzene entegre olmuş; mücadeleye giriştiğinde bile ilk zorlamada geri adım atarak mücadeleye girişen kitleleri yalnız bırakacak, düzene sadık, orta yolcu unsurlardan oluşur. Peki, öyleyse bu örgütlerin önderliği altında hareket eden kitlelere ulaşma ve onları etkileme-yönlendirme derdinde midir sosyalistler ve bu nasıl yapılacaktır?

Sendikalar söz konusu olduğunda sosyalistler arasında kafa karışıklığı daha azdır. Lenin, çok açık biçimde, **en geri sendikalarda bile devrimcilerin çalışmasının gerektiğini, emekçileri bu liderliklere terk etmenin doğru olmayacağını** tartışmıştır: “Gerici sendikalarda çalışmamak demek, gerektiği kadar gelişmemiş olan ya da henüz geri olan işçi yığınlarını gerici liderlerin etkisine, burjuvazi ajanlarının, aristokrat işçilerin ya da ‘burjuvalaşmış işçilerin’ etkisine terk etmek demektir” (Lenin, 1991: 46). Lenin, sosyalist politikanın sadece sendikal işçilere götürülmesinden bahsetmez elbette; kitlelere ulaşmak için onların bulunduğu her alana sirayet etmek gerektiğini belirtir: “...mutlaka yığınların olduğu yerde çalışmak gerekir. Asıl, kurumlarda, derneklerde, örgütlerde, proleter ya da yarı proleter yığınların bulunduğu her yerde (bunlar en gerici eğilimde olsalar bile) yöntemli, azimli, inatçı ve sabırlı bir bilinçlendirme çalışmasıyla bütün özverileri göze almak, en büyük engelleri göğüslemeyi bilmek gerekir” (Lenin, 1991: 46).

Peki, sosyal demokrat partilerin önderlik ettiği hareketler için durum nedir? Elbette ki emekçi sınıfların içinde çok farklı kimlik ve siyasal düşünceden sosyalist harekete gelen unsurlar vardır, olacaktır da ama devrimcilere genel olarak en yakın kitle sosyal demokrat emekçilerdir. Dolayısıyla devrimcilerin bu emekçileri kendi siyasetine kazanmak temel görevlerinden biridir. Lenin, “bizim için zamanını doldurmuş olan bir şeyin, sınıf için, yığınlar için zamanını doldurduğunu sanmamak” (Lenin, 1991: 53) gerektiği

konusunda bizi uyararak **komünistlerin görevinin düzen içi bütün siyasetin “...siyasi olarak eskimesine” yardımcı olmak** (Lenin, 1991: 55) olduğunu anlatır. Bunun yolu da kitlelere dışarıdan ahkâm kesmekle değil; onlarla birlikte mücadele ederken kendi deneyimleriyle bunu öğrenmelerini sağlamaktan geçmektedir: “...işçi sınıfının çoğunluğunun görüşünde bir değişiklik olmazsa, devrim olanaksızdır; bu değişmeyi ise, yığınların siyasal deneyimi sağlar, yalnızca propaganda değil.” (Lenin, 1991: 81)

Peki, sosyal demokrat kitlelere ulaşmak için her koşulda sosyal demokrat partilerin eylemlerine müdahil olmak gerekir mi? Hiç aksi bir durum olamaz mı? Elbette ki vardır. Derdimiz sömürülen-ezilen yığınlara kendi siyasetimizi götürmek; mücadele ederken onlara doğru taktikler sunarak mücadelelerinin ilerlemesini sağlamak ve böylece onların önderliğini elde etmek ise kendi siyasal perspektifimizi ortaya koymamıza imkân vermeyen eylemliliklere müdahil olmak da düşünülemez. Böyle bir dahiliyet, o eyleme tabi olmak anlamına gelir ki bu büyük bir hata olacaktır. Öyleyse sosyal demokrat emekçilere ulaşmak için sosyal demokrat partilerin önyak olduğu mücadelelerin içinde yer alırken propaganda, ajitasyon, eleştiri ve siyasal eylem özgürlüğümüzün korunması temel kriterimiz olacaktır.

Burada bir soruya da değinmeden geçmeyelim... Sosyal demokrat partilerin

Kendi siyasal perspektifimizi ortaya koymamıza imkân vermeyen eylemliliklere müdahil olmak da düşünülemez. Böyle bir dahiliyet, o eyleme tabi olmak anlamına gelir ki bu büyük bir hata olacaktır. Öyleyse sosyal demokrat emekçilere ulaşmak için sosyal demokrat partilerin önyak olduğu mücadelelerin içinde yer alırken propaganda, ajitasyon, eleştiri ve siyasal eylem özgürlüğümüzün korunması temel kriterimiz olacaktır.

mücadelelerine dâhil olmak bizi onların bulunduğu siyasal hatta mı çeker? Kendi siyasal perspektifini kendi araçlarıyla ortaya koyma özgürlüğü bulunduğu sürece hayır. Bu noktada belirtelim; **reformist önderliklerin güçlü olduğu ve muhataplarını kendi etkisi altına alabileceği alan, üst siyaset alanıdır.** Sendikal bürokrasinin tepe konumları ve bunlara dair anlaşma-ittifaklar gibi... Devrimcilerin güçlü olduğu alan ise sokaktır. Çünkü sokak mücadelesi, bir turnusol kâğıdıdır. Mücadeleyi ilerletme, geri çekilme açısından tutun da söylem ve taleplere kadar. **Sokaktaki mücadele reformist önderliğin kendi sınırlarını, düzen içiliğini ortaya koyacağı; mücadelenin asıl önderliğinin ancak devrimciler olacağını görüleceği alandır.**

Devrimciler açısından kitle çalışması sadece kitlelerin bulunduğu her alanda yer alarak onlara politikalarını götürmekten de ibaret değildir. Sistemin krizlerini derinleştirmek ya da gerici dönemlerde muhalefet cephesini saldırılar karşısında genişletmek için çeşitli ittifaklar, birleşik işçi cepheleleri de kurulabilir. Bu ittifakların taraflarından biri de sosyal demokrat partilerdir. Örneğin Lenin, İngiltere’de krize giren sistemin krizini derinleştirirken kitlelere sosyal demokrat önderliklerinin de yetersizliğini göstermek için siyasi özgürlüğünü koruma şartıyla komünistlerin sosyal demokratlarla (Henderson ile Snowden’ların İngiliz İşçi Partisi) seçime birlikte girmeyi önermesi

gerektiğini savunur:

Komünist Parti, Henderson ile Snowden’e, bir “uzlaşma”, bir seçim anlaşması önerir: Llyod George ve muhafazakârlar koalisyonuna karşı birlikte yürürüz; parlamentodaki milletvekillerini, işçilerin, İşçi Partisine olsun, komünistlere olsun verdikleri oylarla orantılı olarak paylaşıyoruz. (Genel seçimlerdeki oy değil, özel bir oylamada) biz, tam bir propaganda, ajitasyon ve siyasal eylem özgürlüğünü koruyoruz. Bu sonuncu koşul olmadan, besbelli ki, blok da kurulamaz, çünkü siyasal eylem özgürlüğünü elde etmeden uzlaşmaya varmak ihanet olur... (Lenin, 1991: 83)

Lenin’in bu taktiğinin hedefi, hem muhafazakârları yenilgiye uğratarak İngiltere egemen sınıflarının krizini ilerletmek hem de birlikte mücadele ettikleri kitlelere kendi deneyimleriyle sosyal demokrat önderliğin ne olduğu göstererek onları komünistlerin saflarına kazanmaktır:

Eğer biz, salt bir devrimciler grubu değil de, devrimci sınıfın partisi isek; arkamızdan yığınları sürüklemek istiyorsak (ki böyle bir isteğimiz yoksa gevezeden başka bir şey olamayız), ilkin Henderson’un ya da Snowden’in Llyod George ile Churchill’i yenmelerine yardım etmeliyiz (daha doğrusu, birincileri, ikincileri yenmeye zorlamalıyız, -çünkü birinciler kendi zaferlerinden korkmaktadırlar!); ve sonra da işçi sınıfının çoğunluğunun, Henderson’larla

Snowden’lerin hiç bir işe yaramadıklarını, bunların hain küçük-burjuvalar olduklarını, iflaslarının kesin olduğunu, kendi deneyimleriyle anlamalarına yardım etmeliyiz; ve son olarak, Henderson’lardan umudunu kesen işçilerin çoğunluğunun Henderson hükümetini düşürmede ciddi başarı şansları olacağı anı yakına getirmeliyiz (Lenin, 1991: 83).

Devrim yolunda ilerlerken çeşitli uzlaşma-ittifaklar yapma, birleşik cepheleler kurma gereği kapitalizmin doğasından kaynaklanmaktadır; farklı sınıfları, işçi sınıfı içinde daha geri unsurları işçi sınıfının en ileri kesiminin (devrimci partinin) önderliği altında toplamak için bir gerekliliktir:

Proletarya, proleterden yarı-proletere (işgücünün satışından geçiminin ancak bir kısmını sağlayan yarı-proletere), yarı-proleterden küçük köylüye (ve kent ya da köydeki küçük zanaatçıya, genel olarak küçük işletmeciye), küçük köylüden orta köylüye vb. geçişi yansıtan son derece çeşitli toplumsal tiplerle çevrili olmasaydı; proletaryanın kendisi de, mesleki gruplar gibi, bazen dinsel vb. gruplar gibi kategorilere bölünmeseydi, kapitalizm, kapitalizm olmazdı. Proletaryanın öncüsü için, onun bilinçli bölümü için, komünist partisi için, gerektiğinde zikzaklı, dolambaçlı yoldan yürümenin, ayrı ayrı proleter grupları ile, ayrı ayrı işçi partileri ve küçük üretici partileriyle anlaşmalar yapmanın, uzlaşmalara varmanın gereği, bundan doğmaktadır. Sorun, bu taktiği, proletaryanın genel olarak bilincini, devrimci ruhunu, savaşıma ve yenme yeteneğini düşürecek değil, yükseltecek biçimde uygulamayı bilmektir (Lenin, 1991: 70).

Bolşevik parti bir kitle partisi değildir; en ileri bilince sahip öncülerin partisidir. Leninist modelde örgütlenmiş bir devrimci parti, bir kadro partisidir ama kurtuluşun yolunun kitlesel sınıf hareketinden geçtiğinin bilinciyle işçi sınıfına bu mücadelede zafere ulaşması için önderlik etme peşindedir. Bu önderlik, işçi sınıfının daha geniş kesimini kendi bilinç düzeyine çekme mücadelesidir de. Lenin’in belirttiği gibi “...komünistlerin bütün görevi, bilinçlenmede geç kalanları inandırmayı bilmek, onların arasında çalışmayı bilmektir, yoksa çocukça uydurmalardan başka bir şey olmayan ‘sol’ sloganlar ileri sürerek onlardan ayrılmak değildir” (Lenin, 1991: 47).

Kaynakça

- Lenin, V.I. (1991) *Komünizmin Çocukluk Hastalığı “Sol” Komünizm*, Ankara: Sol.
- Lenin, V.I. (1992) *Ulusların Kaderini Tayin Hakkı*, Ankara: Sol.
- Lenin, V.I. (2004) *Ne Yapmalı*, Ankara: Sol.
- Molyneux, J. (2015) *Marksizm ve Parti*, Ankara: İmge.

SOKRATES'TEN BUGÜNE

Değişen Bir Şey Yok!

Emre Güntekin

“Atinalılar!

Beni suçlayanların üzerinizdeki tesirini bilemiyorum; fakat sözleri o kadar kandırıcı idi ki ben kendi hesabıma onları dinlerken az daha kim olduğumu unutuyordum.” diyordu Sokrates meşhur savunmasının başlangıcında. Türkiye'nin yakın tarihinde öyle garip davalar yaşanıyor ki Sokrates'in dediğini hatırlamamak mümkün değil.

AKP iktidarında bu furya Ergenekon Davaları'nın bir cadı avına dönüştürülmesiyle başladı; KCK, Devrimci Karargâh, MİT Tırları ve Cumhuriyet Gazetesi davalarıyla devam ediyor. Kimisinde eski bir devrimci yıllar önceki işkencecisiyle aynı sanık sandalyesine oturtuldu; kimisinde ise Ahmet Şık örneğinde olduğu gibi her dönemin ruhuna uygun sanıklar üretildi.

Geçtiğimiz ay içerisinde Cumhuriyet Gazetesi Davası gerçekleştirildi. Bu dava, hem suçlamaların mesnetsizliği hem de bu suçlamalara dayanak oluşturan “sözde delil”lerin saçmalığı ile tarihe utanç davalarından birisi olarak not edilecektir.

Fakat bu dava tarihteki ilk örnek değil. Kuşkusuz normal dönemlerden geçmiyoruz. Tek adam diktası toplumun muhalif kesimlerinin üzerinde bir kılıç gibi sallanıyor. Bu tarz davalar da dönemin ruhunun birer ürünü. Sanıkların kişiliğizleştirilmeye çalışıldığı, hayali suçlamaların üretildiği, toplumda bir korku dalgasının yayıldığı davalar pek çok kez egemenler tarafından sahneye kondu. Böyle dönemlerde mahkemeler egemen gerçekliğin birer tiyatro sahnesine dönüşür. Kafka ünlü Dava romanında bu mahkemeleri şöyle tanımlar: *“Mahkeme, inancından asla döndürülemez. Burada bir tuvale yan yana bütün yargıçların resmini yapsam ve siz de kendinizi bu tuvalin önünde savunsanız, gerçek bir mahkeme önündekine oranla daha çok şansınız olur.”*

Tarihte utanç davalarının ilk örneği bundan yaklaşık 2400 yıl önce gerçekleşti. Sokrates dönemin Atina şehir devletinde düzenin Tanrılarını reddettiği ve halka kötü örnek olduğu suçlamalarıyla yargılanır. Bu Atina'da büyük yankı uyandırır. Herkes nasıl olur da Sokrates'in böyle bir suçlamaya mahkûm edildiğini şaşkınlıkla

karşılar. Sokrates'in kendisi hariç. Dava sonucunda Sokrates ölümüne mahkûm edildiğinde karısı Sokrates'e *“Haksız yere ölüyorsun.”* der. Sokrates'in cevabı ise basit olduğu kadar vurucudur: *“Yoksa sen ölümü hak etmemi mi isterdin?”* Sokrates günümüze öğrencisi Platon aracılığıyla ulaşan savunmasıyla dönemin Atina egemenlerini yerden yere vurur, adeta onun siyasi ve ahlaki çöküşünü ilan eder. Sokrates'in savunması ve idamı siyaset felsefesinde köklü değişimler yaratmıştır. Aynı zamanda Sokrates tarihe düşüncelerinden, erdemlerinden ödün vermeden son anına kadar felsefe yapmakta inat eden bir bilge olarak kazanmıştır.

900'lü yıllarda Arap yarımadasında bir dava tarihe bir başka utanç ekledi. Hallac-ı Mansur Abbasi halifeliğine karşı Karmatilerin isyanına destek vermek, hac anlayışına karşı çıkmak ve *En-el Hak* (*“Ben hakkım!”*) sözüyle Allah'a şirk koşmak gibi suçlamalarla ve tamamen Abbasi hanedanlığının siyasi baskılarıyla yargılandı, 912 yılında Bağdat'ta hapse atıldı. Hapiste olması Abbasi hanedanlığına yeterli gelmedi, çünkü Hallac tasavvufi görüşleriyle Abbasilerin savunduğu din anlayışını yerden yere vuruyordu. Vezir Hamid bin Abbas'ın baskılarıyla yeniden yargılandı, fakat dönemin kadıları delillerin yeterli olmadığını söylüyordu. Sonunda sahte suçlamalar ve delillerle Hallac-ı Mansur ölümüne mahkûm edildi. 26 Mart 922'de önce kırbaçlandı; elleri, ayakları kesildi; en son başı kesildi ve Dicle üzerindeki bir köprüde kesik başı günlerce sergilendi. Bedeni yakılıp nehre savruldu. Kimsenin kendisini ve kabullerini diğer her şeyi dışlayacak bir mutlaklık dairesi içinde görmemesi gerektiğini düşünen ve Tanrı ile insan arasındaki ilişkiye geniş bir perspektiften bakmayı savunan Mansur'un şu sözleri katledilişinin ardında yatan sırları

Sokrates'i, Hallac-ı Mansur'u, Giordano Bruno'yu, Dreyfuss'u yargılayanları hatırlayanınız var mı?

Gelecekte Cumhuriyet Davası akla geldiğinde yeni nesiller yargılayanlardan değil, Ahmet Şık'tan ve savunmasından ilham alacaklardır. Tarihin böyle kötü bir huyu var, her zaman adaletten, özgürlükten, eşitlikten yana olanlar ve direnenler hatırlanır.

barındırır: *“Yeryüzünde hiçbir imansızlık yoktur ki, altında iman saklı olmasın; itaat yoktur ki, altında kendinden büyük isyan saklı olmasın ve kendini tamamen ibadete adama hali yoktur ki, altında saygıdan feragat hali olmasın; sevmek iddiası yoktur ki, altında edepsizlik saklı olmasın. Fakat ulu Tanrı, kullarına istidatlarına göre muamele eder.”*

Ortaçağ Avrupası'nda özgür düşünceye savaş açanların en önemli silahı Engizisyon Mahkemeleri idi. Papa Innocentius 1252 yılında resmi bir mektup yazarak işkenceyi yasallaştırmıştı. Mahkemeler de başından sonuna kadar birer işkenceler bütünüydü. Sanıklar mahkemeden aylar öncesinde bir zindana kapatılır ve psikolojik bir yıkıma sürüklenmeye çalışılırdı. Sadece bununla da kalmaz sanıkların direncini kırmak için her türlü fiziksel ve psikolojik işkence yapılırdı. Kişinin suçsuz olup olmadığına yargılamada değil bu işkencelerdeki dayanıklılığına göre karar verilirdi. Mahkemelerde ne kişinin kendisini savunmasına izin veriliyor ne de suçunu öğrenme hakkı bulunuyordu.

Engizisyon mahkemelerinin en önemli amacı Ortaçağ'da kilisenin öncülüğündeki egemenler tarafından kurulan statükonun devam etmesini sağlamaktı. Bu nedenle her türlü özgür düşünce, pozitif bilimle uğraşmak mahkeme tarafından suç addedilebiliyordu.

Bu mahkemenin en önemli sanığı 1633 yılında Galileo Galilei oldu. Dünyanın yuvarlak olduğunu, gezegenlerin ve yıldızların evrene hizmet ettiğini iddia eden Galilei ancak suç işlediğini itiraf ederek ölümden kurtulabildi. Herkes Galilei'den sonuna kadar direnmesini beklerken onun savunmasındaki son sözleri şöyle oldu: *“Ben, ‘Güneş evrenin merkezindedir’ dediğim için yargılanıyorum ve bu tür aykırı görüşleri nefretle kınıyorum, lanetliyorum. Aynı zamanda Kutsal Katolik Kilisesi'ne yapılan tüm yanlışları da...”* Fakat Galilei diz çökerken şunu da ekliyordu: *“Eppur, si muove!” (Ama yine de Dünya dönüyor).*

Bu mahkemelerde daha dirençli duranlar da oldu. Galilei'nin teslimiyetine rağmen aynı dönemde aynı görüşleri savunan Giordano Bruno, düşüncelerine sonuna kadar sadık kaldı ve bu nedenle yakılarak katledildi.

Gelecekte Giordano Bruno'nun şu sözlerde hayat bulan direngenliği kaldı: *“Ne gördüğüm hakikati gizlemekten hoşlanırım, ne de bunu açıkça ifade etmekten korkarım. Aydınlık ve karanlık arasındaki, bilim ve cehalet arasındaki savaşa her yerde katıldım. Bundan dolayı her yerde zorlukla karşılaştım ve cehaletin babaları olan resmi akademisyenlerin yanı sıra kalın kafalı çoğunluğun öfkesinde hedef olarak yaşadım.*

Ölümlümü bildirirken siz benden daha çok korkuyorsunuz...

Zaferin elde edilebilir olduğunu düşünerek mertçe savaştım. Ne yazık ki ruhumun gücü bedenimden esirgenmiş. İnanıyorum ki gelecek kuşaklar gerçek uğruna savaşmayı tüm yaşam zevklerinden üstün tutacaklardır.”

Engizisyon mahkemelerinin ise işkence yöntemleri...

1894 yılında Fransa'da tarihe gariplikleriyle geçen ve Marksist yazına bile konu olan bir dava açıldı. Fransız istihbaratı Paris'teki Alman büyükelçiliğinin çöplerinde Fransa'nın milli güvenliğiyle alakalı imzasız bir yazı bulur. Yazı Fransız ordusunda subay olarak görev yapan Yahudi kökenli Alfred Dreyfuss'un el yazısına benzetilir ve adına dava açılır. Askeri mahkemede yargılanan Dreyfuss uydurma delillerle ve suçunun ne olduğunu bilmeden ömür boyu hapse mahkûm edilir ve uzak bir adaya sürgün edilir.

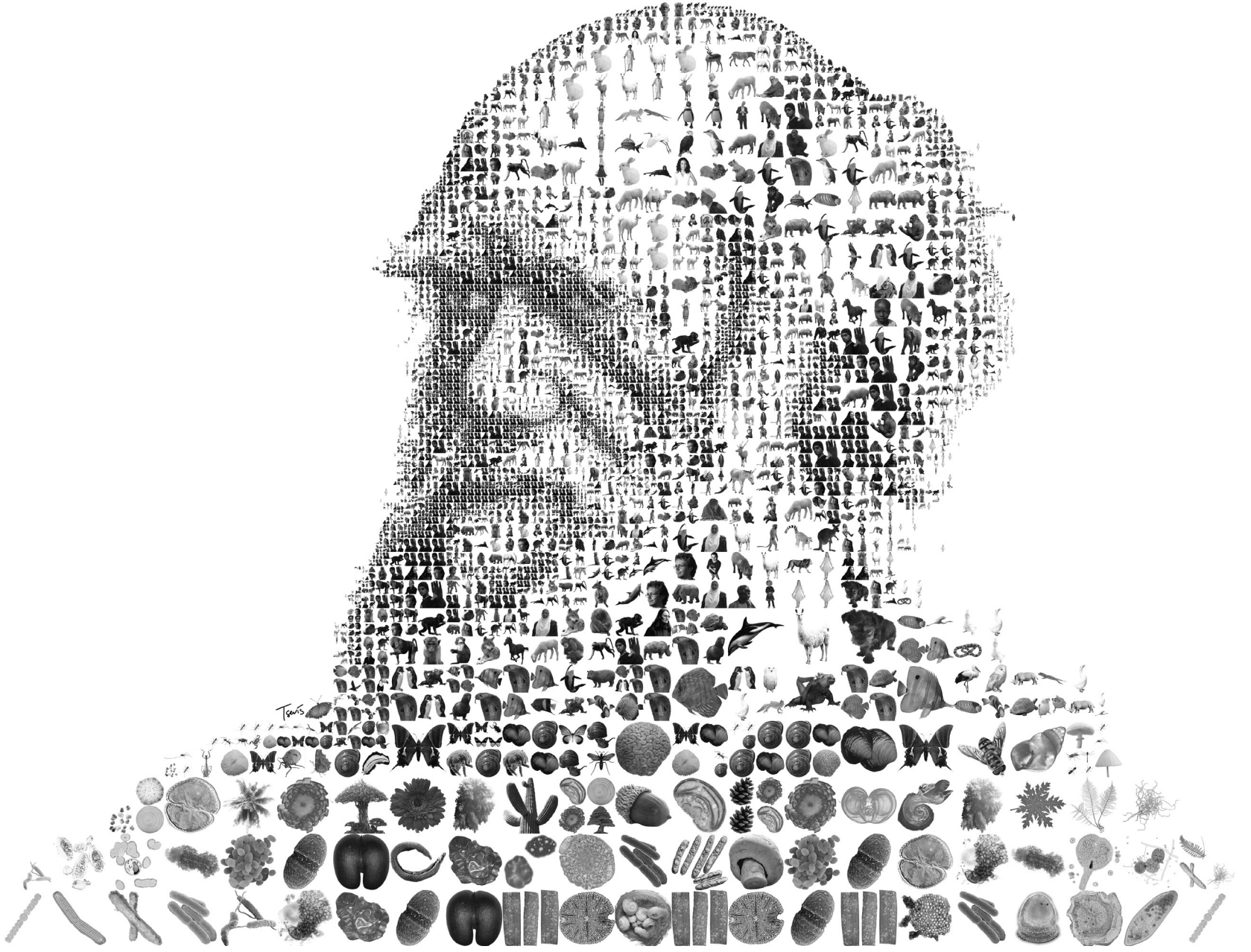
Fakat dava burada bitmez. 1898 yılında Emile Zola mahkemeyi gündeme getirir ve askeri mahkemeyi *“Suçluyorum!”* başlıklı bir açık mektupla topa tutar. Bu kez mahkeme Zola'yı bir yıl hapse mahkûm ederek ateşe benzin döker. Dava tüm Fransız kamuoyunun gündemine girer ve toplum insan hakları savunucuları-özgürlük yanlıları ile *“vatanın ve devletin yüksek menfaatini ön planda tutanlar”* arasında ikiye bölünür. Kamuoyunun basıncı ile Dreyfuss'un suçlanmasına neden olan belge yeniden incelenir ve sahte olduğu anlaşılır. 1899'da yapılan yeniden yargılamada Dreyfuss'un cezası 10 yıla indirildi. Fakat bu bile kamuoyunu tatmin etmedi. Bu ara Dreyfuss'un suçlanmasına neden olan sahte belgeyi üreten subay intihar eder. Kamuoyu baskısı ile Dreyfuss serbest bırakılır fakat hala suçlu sayılır. Ancak 1904 yılında tamamen aklanır. 1906 yılında bütün itibarı iade edilir ve yeniden orduya alınır.

İmzasız belge ile insan suçlamak... Ne kadar tanıdık değil mi?

Bu örnekleri çoğaltabiliriz. Türkiye'nin yakın tarihi en başta da belirttiğimiz gibi utanç davalarıyla dolu. Tarih bu davalarda yargılananları geleceğe taşıırken, yargılayanların sonları pek parlak olmadı.

Sokrates'i, Hallac-ı Mansur'u, Giordano Bruno'yu, Dreyfuss'u yargılayanları hatırlayanınız var mı?

Gelecekte Cumhuriyet Davası akla geldiğinde yeni nesiller yargılayanlardan değil, Ahmet Şık'tan ve savunmasından ilham alacaklardır. Tarihin böyle kötü bir huyu var, her zaman adaletten, özgürlükten, eşitlikten yana olanlar ve direnenler hatırlanır.

EVİRİM ve DİN

Gökçe Şentürk

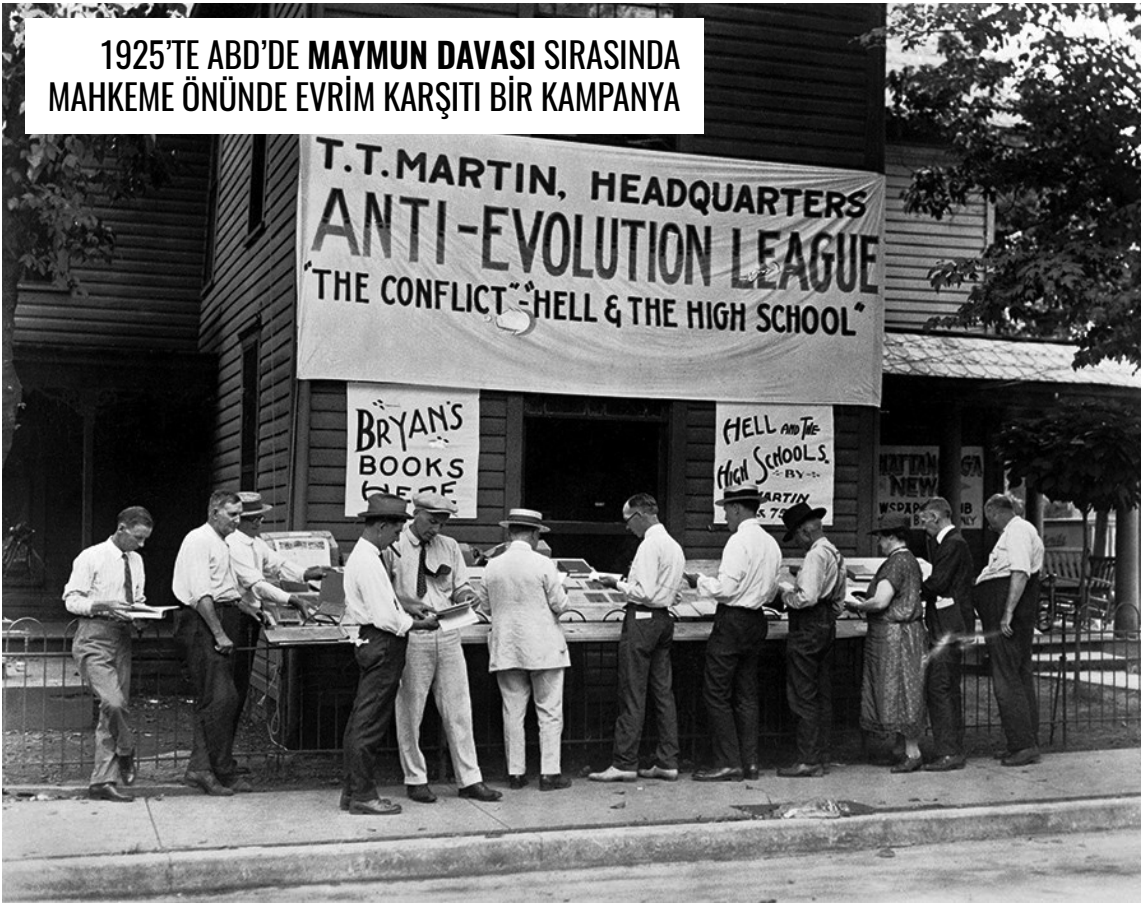
Genel olarak bilimsel düşünceyle yani kabuller üzerinden değil de aklın deneyerek doğruladığı verileri kabul olarak ele aldığı ve bunu birikimli bilgilerinin her basamağının bir dayanağı yaptığı sistematik düşünce yöntemiyle, inanç yani sorgulama olmaksızın insanın öncelikle kendi üzerinde anlamlandıramadığı, kavramaya bilgisinin yetmediği ölçüde de olguları kendisinden güçlü bir varlığın tasarımına devrettiği öğretisi arasındaki çelişki uzun zamandır devam ediyor. Kafa ve kol emeği ayrışmasının ortaya çıkardığı ayrıcalıklı kesimlerin gerçekleştirebildiği düşünme eylemi önce **doğa felsefesi** olarak adlandırılmış ilk çağlardan itibaren de ilk olarak doğayı anlama, insan yaşamında gündelik hayatın devam ettirilebilmesi için güvenilir bilgilerin elde

edilebilmesi amacıyla ortaya konmuştur. Bu tarihten itibaren de ayrışma giderek, çizgisel olarak birinden diğerine geçiş şeklinde olmasa da felsefenin iki temel önermesi olan idealist ve materyalist yaklaşımlarla gündeme gelmiştir diyebiliriz.

Bilim tarihine içkin topyekün bir sorgulama gerçekleştirmediğimizden kabaca, açıklanamayan olguların mistik varlıklara devredilmesiyle doğa ve toplum arasında ortaya çıkan hiyerarşinin (tanrı ve evren), sınıflı toplumlarla birlikte toplumu oluşturan bireyler arasında da doğal bir sonuç olarak ortaya çıkarılması (yönetenler ve yönetilenler) ve bunun giderek kurumsallaşmış bir yapı olarak merkezileşmesiyle kendisini kıracak düşüncelere hem felsefi hem de toplumsal

manada engel olduğunu söylemek mümkün. Eğer öyle olmasaydı dünya ve evrene dair birtakım gerçeklerin (dünyanın güneş etrafında dönmesi, dünya merkezli evren fikrinden vazgeçilmesi gibi) kabul gördüğü 16.yy'dan binlerce yıl önce ortaya atılmasına rağmen neden kabul görmediğini açıklayamazdık. Felsefi anlamda değil ama bilimsel anlamda bugün gerçek olarak kabul ettiğimiz bazı düşüncelerin kabul görmesi için yönetici sınıflar arasındaki çatışmanın üretim biçiminin değişmesi noktasına kadar gelmesi ve yeni güçlerin bu yeni fikirlerin toplumsallaşmasından çıkarı olması gerekiyordu. Bilim Devrimi'nin de yönetme kabiliyetinin meşruluğunu tanrıdan alan feodal sistemden kapitalist ilişkilerin ortaya çıkması, ruhban sınıfı ve burjuvazi arasındaki

1925'TE ABD'DE MAYMUN DAVASI SIRASINDA MAHKEME ÖNÜNDE EVRİM KARŞITI BİR KAMPANYA

1920'lerde, yirmi eyalette birden, evrim kuramının devlet okullarında okutulmasını yasaklayan 36 yasa kabul edildi. Evrim kuramı, Amerikalılık ve Amerikan değerlerini yüceltme adına yasaklanmıştı. Yasaklar yalnızca kağıt üzerinde kalmadı. Giderek etkinleştirilip tüm ülke çapında yaygınlaştırıldı. Yasağın ihlal edilmesi sonucu oldukça simgesel davalar da ortaya çıkmıştır. 1925 yılında Tennessee eyaletinde öğretmen John Thomas Scopes'un ihlalden dolayı hüküm giymesi tarihe Scopes/Maymun davası olarak geçmiştir. Bundan sonra evrim karşıtlığının hem ideolojik hem de fiziksel bütün materyalleri ABD menşeli olarak yayılmaya başlayacaktır.

çelişkilerin burjuvazi lehine sonuçlanmasıyla birlikte din ve bilim arasındaki bağımlılığı da devrimci bir kopuşla gerçekleştirdiğini söyleyebiliriz.

MADDECI BAKIŞ VE EVRİM

Olguları değerlendirirken soyutlaştırarak yani onun üzerindeki diğer etkenleri devreden çıkararak ele aldığımızda meselenin insan için değişen toplum ve doğanın anlamlandırılması noktasından ortaya çıktığını söylemek mümkün. Dolayısıyla değişimin egemen olduğu olguların tarihselliğinden, tarihsel olanın zamansallığından, zamansal olanında da göreceliğinden bahsetmek gerekiyor. İşte bu görecelilik tutarlı bir alt yapı ortaya konmadığı ölçüde felsefe ve bilimin sonra din ve bilimin zaman zaman birbirinden tamamen ayrıştırılmasına, zaman zaman da girift şekilde ele alınmasına olanak tanıyor. Toplumsal anlamda değişimin nasıl gerçekleştiğinin katı kurallar ve pozitivist bakışla değil de toplumu

oluşturan etkenlerin hesaba katılarak tutarlı bir maddeci bakışla ele alınması Marx ve Engels tarafından 19.yy'da gerçekleştirildi. Yine 19.yy'da Darwin'in gemi yolculuğu sonrası 1859 yılında yayımladığı Türlerin Kökeni adlı eseri Marx ve Engels'in toplumsal değişimi anlamak için ortaya koyduğu diyalektik materyalist yöntemin doğa için de geçerli olduğunu kanıtlar nitelikteydi. Evrim teorisi ortaya çıktığı tarihten itibaren bilinmezliğin korkulu ve haşmetli dünyasında anlamlandırılmayan canlılığın oluşumu ve gelişimi sürecini sabitlikten çıkartıp maddi temellerini ortaya koyarak yeryüzüne indirdi, değişim sürecinin merkezine oturttu. Bu anlamıyla da değişim mekanizmalarının artık insan için mucizevi olmadığı maddi evrenin kendi iç çelişkilerinin ortaya çıkardığı birikimsel süreçlerden devrimci dönüşümlerle meydana geldiği ortaya çıkmış oldu. Yani bu süreç daha net bir ifadeyle yaratıcının varlıkları oldukları şekliyle değişime uğramaksızın mükemmel şekilde yarattığı fikriyle özü itibarıyla çelişiyordu. Tek tanrılı dinlerin bütün sistemi Tanrı merkezli bir ontoloji

temelinde yükselir. Tanrı-evren ve Tanrı-insan arasındaki ilişkinin kurulmasından, ahirete dair inançlardan, ahlaki pratik eylemlerin rasyonel temellerinin oluşturulmasına kadar tüm sistem bu ontolojiye dayanır. Bu yüzden Evrim Teorisi'nin bu ontolojiye tehdit olup olmadığı veya başka türlü ifade etmek gerekirse, Evrim Teorisi'nin bu ontoloji ile uzlaşıp uzlaşamayacağı konusu; dinler ile Evrim Teorisi arasındaki en temel sorunsaldır.

EVİRİM VE DİN ÇELİŞKİSİ

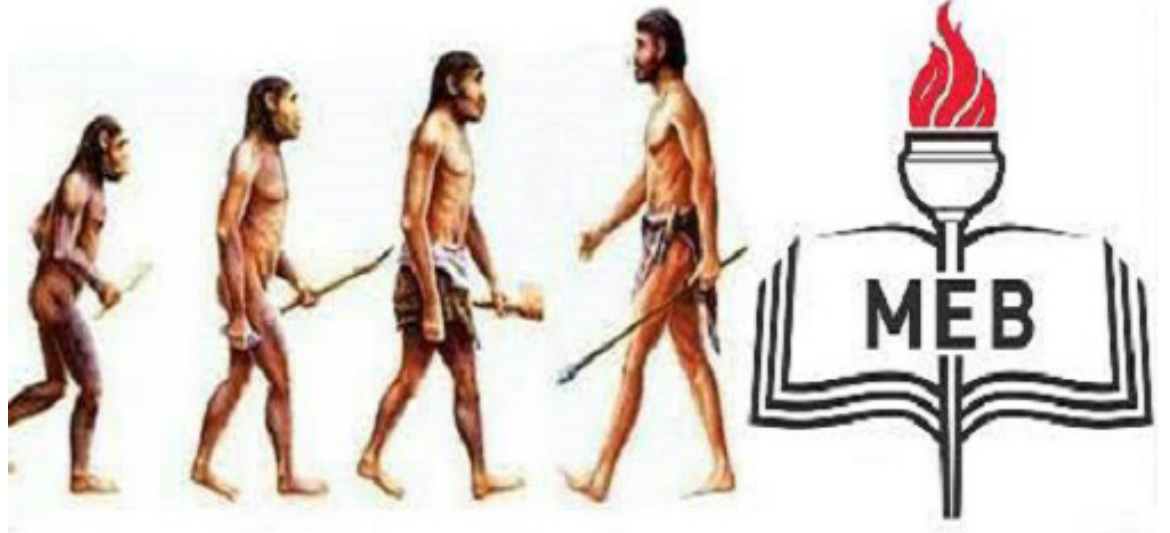
Kısaca çelişkinin ortaya dayandığı kökenlere değinmeye çalıştık. Evrim ve yaratılış felsefi anlamda idealist ve materyalist önermelerin karşı karşıya gelişini ifade ediyorken, o dönemin sosyal, politik, ideolojik, kültürel ve bilimsel atmosferi; günün egemen düşünce sistematiği (liberalizm) ve iktidardaki serbest rekabetçi kapitalizmin iktisadi gereksinimleri gereği; kısacası dönemin koşulları gereği politik iktidarlar Darwin'e ve kuramına topyekûn bir karşı çıkış sergilemediler. Hatta doğal seçilimi toplumsal yapıyı açıklamak için kullanarak kapitalizmin rekabetçi ve eşitlikçi olmayan yapısını meşrulaştırmanın bir aracı haline getirdiler. 19.yy sonlarında Darwin'e ve kuramına karşı çıkış daha çok kilise çevrelerinin evrim kuramını savunanlarla giriştiği münazara benzeri tartışmalarla sınırlı kaldı. Hatta bu tartışmaların da en önde gelen Darwin yanlısı savunucusu İngiliz biyolog ve Darwin'in yakın arkadaşı Thomas Huxley'dir.

Evrım ve yaratılış arasındaki tartışma yer yer şiddetlense de 19.yy'ın sonlarına doğru İngiltere'de bir miktar karşılık bulduğundan, ama 20.yy'a geçişle birlikte de asıl kaynaklarını bulacağı ABD'ye geçtiğinden bahsedebiliriz. 20. yüzyılla birlikte koşullar giderek değişti ve evrim kuramına karşı çıkışın bayraktarlığı, değişen bu politik, ideolojik, iktisadi koşul ve iktidarların ihtiyaçları gereği giderek el değiştirdi. Bugün, kurama karşı çıkışın bayraktarlığını bu yüzden dini çevrelerden ziyade, dini kullanan belli politik çevreler sürdürüyor. Tartışma ABD'de, belli dönemlerde şiddetlenip belli dönemlerde sönümlendi.

20. yüzyılla birlikte kapitalizm, serbest rekabetçi döneminden tekelci dönemine geçmiş ve dini kurum ve kuruluşların iktidarını tehdit etme durumu ortadan kalktığı için de din, toplumsal yapıyı kapitalistler lehine dönüştürmenin bir aracı olarak görülmeye başlanmıştı. Bunun en belirgin örneği ABD'de yaşandı. Daha önce kilise ve dinle arasına kısmen de olsa soğuk bir sınır koyan kapitalizm, tekelci dönemine girilmesiyle birlikte sınırı kaldırıp kilise ve dinle ilişkilerini sıkılaştırdı, giderek iç içe geçti; din, politikalarda daha sık kullanılmaya başlandı. Buna ek olarak, ABD özelinde 20. yüzyılın başları, hızlı bir toplumsal ve teknolojik değişime sahne oluyordu. Özellikle 19. yüzyılın ikinci yarısında aldığı hızlı güçlerle ABD nüfusu oldukça değişmişti.

Amerikalılık ve Amerikan değerleri yüceltiliyor, bu yönde radyo ve sinemada, medyada sürekli propaganda yapılarak Amerikan geleneğine vurgu yapılıyordu. Amerikan geleneğinin temel önemdeki parçası Evangelist-Protestan diniydi ve Amerikalılık ve Amerikan değerlerini yüceltmek adına dini duygular güçlendiriliyordu. Bu doğrultuda evrim karşıtı bir hareket geliştirildi ve bunun sonucunda, 1920'lerde, yirmi eyalette birden, evrim kuramının devlet okullarında okutulmasını yasaklayan 36 yasa kabul edildi. Evrim kuramı, Amerikalılık ve Amerikan değerlerini yüceltme adına yasaklanmıştı. Yasaklar yalnızca kağıt üzerinde kalmadı. Giderek etkinleştirilip tüm ülke çapında yaygınlaştırıldı. Yasağın ihlal edilmesi sonucu oldukça simgesel davalar da ortaya çıkmıştır. 1925 yılında Tennessee eyaletinde öğretmen John Thomas Scopes'un ihlalden dolayı hüküm giymesi tarihe Scopes/Maymun davası olarak geçmiştir. Bundan sonra evrim karşıtlığının hem ideolojik hem de fiziksel bütün materyalleri ABD menşeli olarak yayılmaya başlayacaktır.

Bilim dünyası ve toplumsal anlamda ciddi bir karşılık bulmayan tartışmalar çeşitli enstitü ve kurumların yaradılış lehine çalışmalar gerçekleştirilmesi şeklinde devam etse de Evrim Teorisi yadsınamaz bir gerçeklik ve biyoloji biliminin ayrılmaz bir parçası olarak giderek yaygınlaşan şekilde okutulmaya ve araştırılmaya devam etti. 90'lardan itibaren de ortaya atılan "akıllı tasarım" projesiyle evrim yaradılış çatışması tekrar gündeme geldi. Özellikle ılımlı İslam projesinin devreye sokulduğu Ortadoğu coğrafyasında belirli bir karşılık bulduğundan ve Harun Yahya gibi şarlatanların da kaynağını buradan aldığından bahsetmek gerekir. Fakat bir diğer nokta da sadece Batı dünyasında değil dünyanın çok geniş kesimlerinde biyolojik bilimlerin vazgeçilmez önceli olarak evrim teorisi ortaya çıkan yeni alanları teknolojik gelişmelerin sağladığı olanaklarla canlılığın bilgisini edinmenin tartışmasız tek yolu olarak görülüyor. Tabii ortaya çıktığı dönemden bugüne bu çatışmada tarafların çeşitli eğilimleri olduğundan da kısaca bahsetmek gerekir. Aslında Richard Dawkins gibi din düşmanlığı ve ateizmin dayanağı olarak Evrim Teorisi'ni vazgeçilmez bir kaynak olarak gören kesimler dışında evrimsel biyolojinin zaten böyle bir tartışması yok. İkincil olarak da artık inanç dünyasının da 2014 yılında Papa'nın da Evrim Teorisi'ni kabul ettiğinden de anlaşılacağı üzere evrim ve din arasında bir uzlaşma yaratma hatta yaradılışla evrimi birleştirme gibi bir çabası var. "Doğanın evrimi, yaratılış kavramına ters düşmüyor, çünkü evrim teorisi de evrimleşen varlıkların yaratılmış olmaları ön koşulunu gerektiriyor" argümanı ile artık tarih dışı bir tartışmada insanlık önünde komik duruma düşmemek gibi bir eğilim de var.

Türkiye’de, Evrim’in müfredattan kaldırılması ile ilgili tartışmaların sürdüğü dönemde ODTÜ, Boğaziçi, Bilkent, Hacettepe ve Ankara üniversitelerinde görev yapan biyoloji bölümü öğretim üyeleri ve derneklerin MEB’e hazırlayıp sunduğu rapor “Evrım teorisinin” dünyada yalnızca Suudi Arabistan’da öğretilmediği, İran’da ise evrime 60, Darwin’e 11 sayfa ayrıldığını gösteriyor.

TÜRKİYE’DE EVRİM TARTIŞMALARI

Evrım tartışmasının kızılca kıyamet devam ettiği nadir ülkelerden biri de Türkiye. Düzenli aralıklarla özellikle AKP iktidarı boyunca bilim çevrelerine getirilen kısıtlama ve saldırıların konusu olarak da gündeme geliyor. TV programlarında her biri birbirinden garabet zeminleri itibarıyla aynı kaideye oturmayan iki meseleyi insan aklıyla dalga geçer nitelikte sözüm ona tartışıyorlar. Fakat Türkiye’de mesele aslında ABD’de olduğu gibi çeşitli finansman desteğine sahip kuruluşların yumurtlamalarından çok daha fazlasına işaret ediyor. AKP, İslami ve otoriter bir tek adam rejimi çerevesinde ülkeyi yeniden dizayn etmek istiyor. Bunun olmazsa olmazı yeni rejimle uyumlu - “**kindar ve dindar**”- nesillerin yetiştirilmesi. Ateizm, komünizm ve evrim aynı potada eritilerek topluma aba altından sopa gösteriliyor. Bu doğrultuda da 22 Temmuz itibarıyla 9. Sınıfta işlenen “Hayatın Başlangıcı ve Evrim” ünitesi müfredattan çıkarıldı. Haberin gelmesinin ardından bu kez tartışmayı körükleyen de Nuray Mert’in Cumhuriyet Gazetesi’ndeki köşesinden müfredat değişikliğini onaylar nitelikte ortaya döktüğü argümanları. AKP’nin serpilme döneminde büyük katkıları olan, “yetmez ama evet”çi Mert’in yazdıkları iki çift sözü hak ediyor. 24 Temmuz tarihli yazısında “İslâma uygun veya değil, ben de evrim teorisinin bilim yerine konmasına karşıyım. Adı üzerinde evrim teorisi, ne kadar bilimsel kesinlik kazandırılmaya çalışılırsa çalışılırsa veya ne kadar bilimsel çürütülmeye

çalışılırsa çalışılırsın nihayetinde insanın oluşumuna ilişkin bir akıl yürütme biçimi ve bu şekilde değerlendirilmesinin öğrenciyi bilimden soğutması söz konusu değil...”

Bu argümanı, Harun Yahya bir diğer adıyla Adnan Oktar’ın kedicikleri ve ömrünü Evrim Teorisi’ni çürütmeye vakfetmiş birtakım ezbercilerden başka kimse dile getirmiyor. Biz yine de söyleyelim; teori kanıtlanmamış değil, **yanlışlanmaya açık** anlamı taşır. İktidarın değirmenine su taşımak için kelimelerle oyun oynamak bunu da “ben her kesime eşit mesafede yaklaşip doğru bildiklerimi söylemekten korkmuyorum” kisvesi altında yapmaya çalışmak rezil olmanıza sebebiyet verebilir.

İş cinayetleri, kadın cinayetleri, çocuk işçilik gibi konularda olduğu gibi Evrim Teorisi’nin düşmanlaştırılması noktasında da dünya sıralamasında zirvelere oynayan Türkiye’de, Evrim’in müfredattan kaldırılması ile ilgili tartışmaların sürdüğü dönemde ODTÜ, Boğaziçi, Bilkent, Hacettepe ve Ankara üniversitelerinde görev yapan biyoloji bölümü öğretim üyeleri ve derneklerin MEB’e hazırlayıp sunduğu rapor “Evrım teorisinin” dünyada yalnızca Suudi Arabistan’da öğretilmediği, İran’da ise evrime 60, Darwin’e 11 sayfa ayrıldığını gösteriyor.

Eğitimin toplumun köklerine sirayet edecek biçimde muhafazakârlaştırılmak istenmesine karşı yılmadan mücadele etmek, gelecek nesillerin özgürce bilgiye ulaştığı, toplumsal olarak kendisini gerçekleştirebildiği alanlar yaratmak zorundayız. Bu zorunluluk her geçen gün daha şiddetli biçimde hissediliyor.

DUNKIRK

Tilbe Akan

Yakın zamanda vizyona giren **Christopher Nolan**'ın yönetmenliğini yaptığı Dunkirk filmi, çok uzun zamandır konuşuluyor. Film, sinematografik açıdan oldukça başarılı. Hava sahnelerinde kullanılan IMAX kameralar sayesinde olayları çok daha geniş açılarla izleyip oyuncuların yaşadığı sıkışmışlık duygusunu ve gerilimi daha güçlü bir şekilde seyirciye aktarabiliyor. Sahnelerin canlılığı, oyuncuların performansları ve tabii ki lineer olmayan zaman kurgusuyla- film üç farklı kişinin yaşadıkları üzerinden anlatılıyor. Karada savaşan askerin bir haftası, denizde askerleri kurtarmaya gelen bir İngiliz'in bir günü ve havada Spitfire'in (savaş uçağı) pilotunun bir saati- Nolan oldukça başarılı sayılabilecek bir filme imza atmış. Tabii ki "Dunkirk Tahliyesi" meselesini tarihsel olarak da incelediğini de söyleyebiliriz zira bazı sahneler şu an Imperial War Müzesi'nde Dunkirk Tahliyesi'ne dair bulunan görüntülerle birebir örtüşüyor. Gelgelelim, konunun bu kadar dar olması filme dair bazı eksikler olduğunu da hissettiriyor. Zira nasıl oldu da müttefik devletlerin 400.000 civarında askeri görece dar olan bir alanda Dunkirk sahilinde sıkışıp kaldı? Oldukça başarılı şekilde tarihsel kaynaklardan yararlanılarak filmin kalitesi artırılmış olsa da bir de savaşın Dunkirk'ten önceki kısmı var. Tam da bu noktada söylenecek ve filmi izlerken kaçırmamak gereken bir kaç nokta mevcut. Bu yazı, Dunkirk filminde görmediğimiz ancak II. Dünya Savaşı'nın kaderini etkileyen olaylar, Dunkirk Tahliyesi'nin tarihsel arka planı, kısaca filmin göstermedikleri üzerinedir.

PEKİ NEDİR BU "DUNKIRK TAHLİYESİ"?

Dunkirk Tahliyesi, diğer adıyla Dinamo Operasyonu, 26 Mayıs- 4 Haziran 1940 tarihleri arasında 9 gün boyunca çoğunluğu İngiliz olmakla beraber müttefik ordularının **Fransa**'nın Dunkirk kıyılarında 400 bin askerle sıkışması ve 9 gün boyunca tahliye edilme çabasıdır. Yaklaşık 338 bin asker kurtarılmış, 68 bin asker öldürülmüş ya da esir düşmüştür. Nedeni tam bilinmemekle beraber, **Hitler**'in esrarengiz bir şekilde, karadan müttefik orduları üzerine yürümeyip 2 gün boyunca dur emri vermesi sayesinde o kadar çok askerin kurtarılabildiği biliniyor. Ayrıca Hitler'in verdiği "dur emri" ile oluşan 48 saatlik boşluk ise onun savaşı kaybettiği 48 saat olarak da değerlendiriliyor.

HİTLER'İN İLERLEYİŞİ: TUHAF SAVAŞ, POLONYA'NIN İŞGALİ VE DÜNYA BARIŞ GÜNÜ

Tuhaf Savaş (Sıkıcı Savaş, Komik Savaş olarak da bilinir), 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın başlangıcında Eylül 1939- Nisan 1940 arasında geçen döneme deniyor. Bunun sebebi içinse, Nazi orduları Polonya'yı işgal ederken Batı Avrupa'nın işgali görmezden gelmesi diyebiliriz. Avrupa'daki müttefikler Almanya'ya savaş ilan etmiş olsa da Almanya'nın onlara saldırmaması sebebiyle Polonya işgali sırasında ufak tefek hamleler

dışında sessizliğe gömülmüşlerdir. Aynı dönemde, Hitler ve Stalin; iki ülkenin savaş sırasında birbirlerine karşı savaşmaması ve Polonya'nın birlikte işgaline dayanan Saldırmazlık Paketi'ni imzaladı.

Bu dönemde müttefiklerin yaptığı en komik şey (aslında savaşın bu kadar uzun sürmesi ve bu kadar insanın öldüğü düşünülürse trajikomik) Büyük Britanya'nın Almanya'ya havadan bildiri bombardımanı yapmasıdır. Bombardımanın amacı Almanya halkına Nazi Almanya'sının ne kadar kötü olduğunu anlatmak ve Alman liderlere bakın ülkenize bildiri atabiliyoruz, gördünüz mü ne kadar zayıfsınız demek. Sadece 3 Eylül günü "Alman Halkına Not" başlığıyla 6 milyon bildiri atılmıştır.

Sahta Savaş esnasında her ne kadar faşizm tehlikesi de yokmuş gibi davranılsa da gaz maskelerinin kullanımı ve çocukların kırsal alanlara tahliyesi gündem olmuştur. Ama yine komik olan dönemin Hava Kuvvetleri Komutanı'nın Almanya'nın güneybatısında bulunan Kara Orman'a saldırılması parlamentoda konuşulurken verdiği cevaptır: "Hayır, bunu yapamazsınız, orası özel mülkiyettir" demesi her şeye karşın Naziler'e bulaşmamak istemelerinin ve kendi ülkelerinde yaşanmayan katliamlar ve işgallere karşı ne kadar umursamaz olduklarının göstergesidir.

Alman ordusunun çoğu Polonya'dayken Siegfried Hattı'nda daha küçük bir müttefik birliği Fransa sınırını bekler. Sınırın diğer tarafındaki Majino Hattı'nda İngiliz ve Fransız birlikleri bulunmaktadır. Bu

dönemde çok küçük çaplı çarpışmalar ve havada çatışmalar olsa da müttefiklerin dişe dokunur bir hareketliliğinden bahsedemiyoruz. Savaştan sonra, Nürnberg Uluslararası Askerî Ceza Mahkemesi'ndeki ifadelerinde Alfred Jodl şunları söylemiştir: "1939 yılında yenilmediyse bunun sebebi Polonya Seferi sırasında batıdaki 110 İngiliz- Fransız tümeninin 23 Alman tümeni karşısında tamamen hareketsiz kalmasıdır."

Saar Taarruzu olarak bilinen askeri harekatta da aynı şekilde Fransız Ordusu Polonya işgaline karşılık olarak Alman köylerini işgal etmesi planlanırken 8 kilometre içinde boşaltılmış 20 Alman köyü çok hızlı bir şekilde işgal edilirken "savunma" kararı alan Fransız ordusu taarruzu durdurur. Polonya işgalini gerçekleştiren Nazi orduları çok hızlı bir şekilde Hollanda ve Belçika üzerinden Fransa'ya doğru ilerler ve 10 Mayıs 1940'ta Fransa Savaşı başlar. Ancak bu "ani" Nazi taarruzu o kadar hızlı olmuştur ki 26 Mayıs'ta Belçika işgal edilir-28 Mayıs 1940 günü **Belçika**, Nazi ordularının yoğun saldırılarına daha fazla karşı koyamaz. Belçika'nın belli başlı şehirleri Almanların eline geçer. Bu şehirler tahliyenin yapıldığı Dunkirk'e 32 km uzaklıktadır. Müttefiklerin tahliye için kurdukları savunma hattının Belçika kısmı çöker. Almanlar, **Ardenler**'i geçer ve kanat hamlesi ile Müttefik kuvvetlerini Dunkirk çevresinde kısıp alırlar ve 4 Haziran günü Dunkirk'te 400.000 asker Nazi orduları karşısında sahilde sıkışıp kalırlar. 9 gün süren ve bu sırada Nazilerin havadan saldırılarıyla yaklaşık 68.000 askerin öldüğü Dunkirk tahliyesi başlar. **23 Haziran 1940** tarihinde Fransa - Almanya arasında imzalanan ateşkes sözleşmesiyle kesin Alman zaferiyle sonuçlanmıştır. Fransızlar 23 Haziran'da Almanya'nın koşullarını kabul ederek teslim olurlar. Teslim şartlarına göre kuzey Fransa ve Manş Denizi kıyılarını oluşturan topraklar Almanya'ya bırakılacak, geri kalan güney toprakları işgal edilmeyecektir. Bu Fransa topraklarının yaklaşık olarak yüzde altmışıdır. Silahlı kuvvetler dağıtılacak ve silahları Almanlara teslim edilecekti. Deniz kuvvetleri de silahtan arındırılacak, Almanya ve İtalya'nın gözetiminde tutulacak, ancak her iki ülke de bu silahları herhangi bir çatışmada kullanmayacaktı. Fransa'nın yenilgisini Britanya Savaşı ve SSCB- Almanya savaşı izledi.

SONUÇ

Naziler emperyal planlarla birçok ülkeye sömürü fetihleri düzenledi. 1938'de Avusturya, 1939'da Çekoslovakya Naziler tarafından Alman topraklarına katılırken 1939 yılında Polonya'nın işgaliyle 2. Dünya

Naziler emperyal planlarla birçok ülkeye sömürü fetihleri düzenledi. 1938'de Avusturya, 1939'da Çekoslovakya Naziler tarafından Alman topraklarına katılırken 1939 yılında Polonya'nın işgaliyle 2. Dünya Savaşı'na girildi. Aynı yıl Hitler ve Stalin; iki ülkenin savaş sırasında birbirlerine karşı savaşmaması ve Polonya'nın birlikte işgaline dayanan Saldırmazlık Paktı'nı imzaladı. Ancak Hitler, Haziran 1941'de Stalin ile anlaşmasını bozarak SSCB'yi işgal etmeye başlayacaktı. ABD'nin savaşa katılması ise bundan 5 ay sonra Hitler'in müttefiki Japonya'nın Pearl Harbor'a saldırmasından sonra olacaktı. Stalingrad ve Kuzey Afrika'da ağır yenilgiler alan Naziler'in ilerleyişi 1942'den sonra yerini hızlı bir geri çekilmeye bırakacaktı.

Savaşı'na girildi. Aynı yıl Hitler ve Stalin; iki ülkenin savaş sırasında birbirlerine karşı savaşmaması ve Polonya'nın birlikte işgaline dayanan Saldırmazlık Paktı'nı imzaladı. Ancak Hitler, Haziran 1941'de Stalin ile anlaşmasını bozarak SSCB'yi işgal etmeye başlayacaktı. ABD'nin savaşa katılması ise bundan 5 ay sonra Hitler'in müttefiki Japonya'nın Pearl Harbor'a saldırmasından sonra olacaktı. Stalingrad ve Kuzey Afrika'da ağır yenilgiler alan Naziler'in ilerleyişi 1942'den sonra yerini hızlı bir geri çekilmeye bırakacaktı. **İkinci Dünya savaşından yenilgi ile çıkan Almanya'da Nazizm dönemi böylece kapandı. Ancak geride soykırımlarda katledilen Yahudilerden, Çingenerden, sakat ve eşcinsellerden oluşan 11 milyon insanın ölümü kalacaktı.**

Sahte Savaş'ın, yani 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın başlangıcı kabul edilen 1 Eylül günü, SSCB ve Varşova Paktı üyesi ülkeler "barış" içinde bir dünya mücadelesi görevini hatırlatmak amacıyla Almanya'nın 1939

yılında Polonya'yı işgal ederek İkinci Dünya Savaşı'nı (60 milyon insan hayatını kaybetti) başlattığı tarih olan 1 Eylül'ü "Dünya Barış Günü" olarak ilan etmiştir. Aslında bu, 1.Dünya Savaşı öncesi başlayan, Ekim Devrimi'ne neden olan, ardından 1929 Buhranı ve 2.Dünya Savaşı ile süren emperyalist kapitalist sistemin krizinin bitişi anlamına geliyordu. Batı'daki devrimler SSCB'nin politikalarıyla yenilgiye uğramış, kapitalizm bu en ölümcül krizinden çıkmayı başarmıştı. Bu anlamıyla 1 Eylül dünya egemenlerinin statükosunun zaferinin ilanıdır. Ancak 67 yıl sonra hala emperyalist çıkarlar doğrultusunda insanların katledildiği, Ortadoğu'nun kan gölüne çevrildiği bu sistemde, ezilen ve sömürülenlerin, din, mezhep, cinsiyet ve kimlik ayrımına prim vermeden birleşerek, insanlığı kısıp altına alan sistemin ve sermayenin boyunduruğundan kurtaracak bir alternatif yaratmak zorunda olduğu değişmeyen bir gerçek olarak karşımızda duruyor.

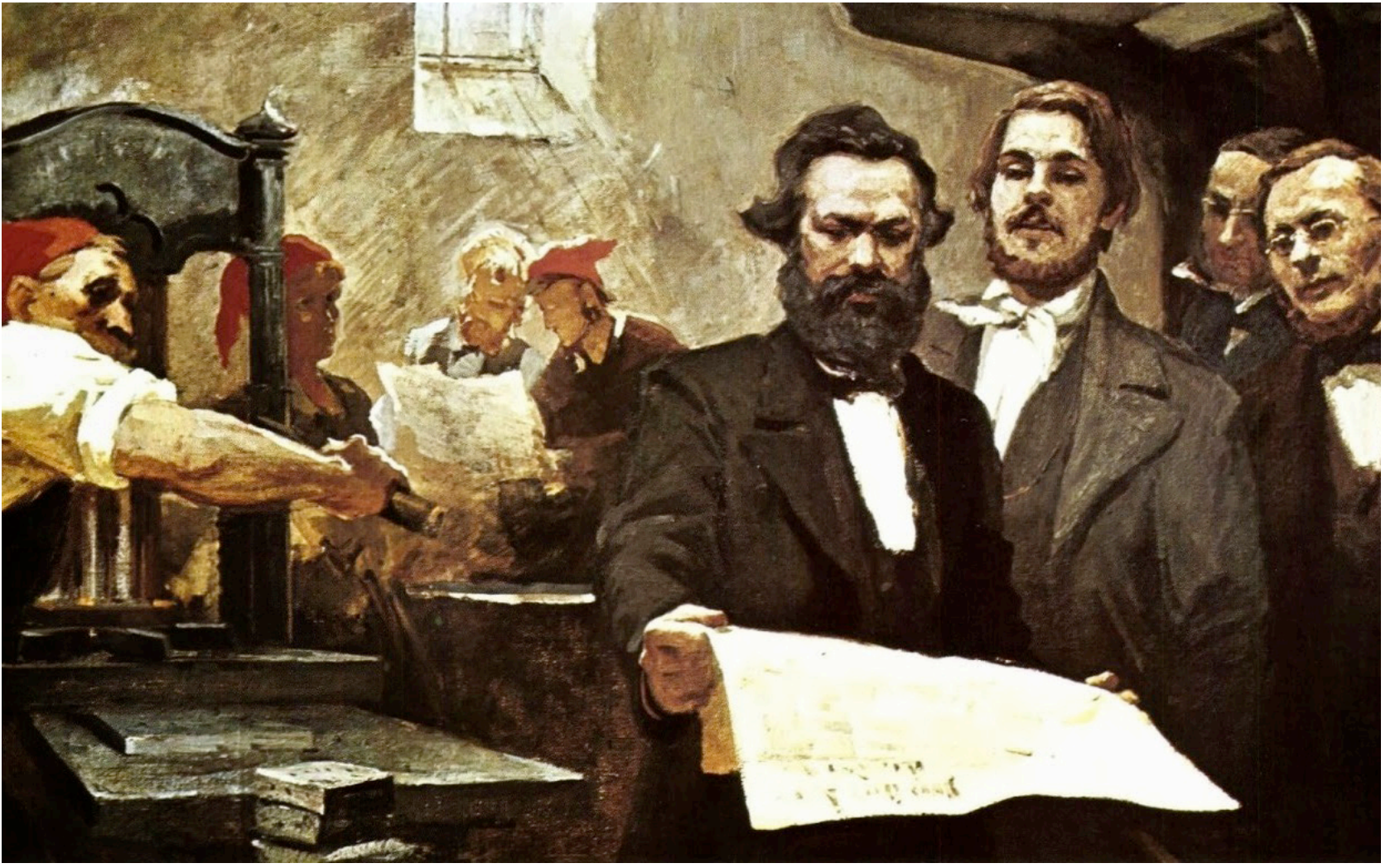

Lenin Marx'ı Nasıl Çalıştı?

Lev Troçki, 1936

Leon Troçki, ne yazık ki tamamlayamadığı Lenin biyografisine yıllarını ayırmıştır. Bununla birlikte, Lenin'in gençlik yılları ile ilgili bölümleri bitirebilmiştir ve bunlar 1936'da Fransız'da yayınlanmıştır. Lenin'in Marksist çalışmalarını nasıl takip ettiğine dair olan bölüm, Lenin'in gençliği ile ilgili olan cildin gelişme dönemi bölümünde ele alınmıştır.

Dördüncü Enternasyonal Editörleri

Ne yazık ki, Lenin'in Marksizm çalışmalarını nasıl takip ettiğini hiç kimse tam olarak belirtmemiştir. Birkaç yüzeysel ve sınırlı gözlem dışında bize aktarılan pek bir şey yoktur. Yasneva, "Lenin, Marks'ı inceleyerek, derlemeler yaparak, pasajlar kopyalayarak, not alarak tüm günlerini geçirirdi." ve "Onu bu uğraşından koparmak hayli zordu." diye yazmıştı.

Lenin'in Kapital derlemesi bize ulaşmadı. Bu çalışkan gencin Marks üzerine çalışmasının yeniden inşası için elimizdeki tek malzeme ileriki yıllarda çalışmalarında derlediği not defterleridir. Hala lisede öğrenciyken, Lenin, kompozisyonlarına bitmiş bir plan üzerinde çalışarak başlamıştır. Ancak daha sonra, argümanlar ve uygun alıntılarla desteklemiştir. Bu yaratıcı süreçte, Ferdinand Lassalle'nin çok yerinde bir tespitle düşüncenin fiziksel gücü dediği bir kalite örneği göstermiştir.

Yalnızca mekanik bir tekrar olmayan bu tarz çalışmalar, aynı zamanda ters bir yönden yaratıcı bir çaba gerektirir. Başka bir insanın çalışmasını özetlemek, o çalışma mantığının iskeletini ispatları, betimlemeleri, konu dışı arasözleri sıyırarak apaçık gözler önüne sermek demektir. Lenin, coşkulu ve tutkulu bir şekilde bu zorlu yola başladı. Mantıksal yapıyı, diyalektik geçişleri ve terminolojiyi okuyarak, üzerine düşünerek ve teyit ederek her bölümü bazen yalnızca bir sayfayı özetledi. Sonuçlara hakim olarak metodu benimsedi. Başkasının sisteminin birbirini izleyen basamaklarını sanki sistemi yeni

Rusya'nın kapitalist gelişiminin doğrudan bir "yansıması" olarak Marksizmin kendiliğinden doğduğu doktrini Marksizmin berbat bir karikatürüdür. Ekonomik süreç yansımasını "saf" bilincin doğuştan bilgisizliğinde değil, insanoğlunun geçmiş tüm fetihleriyle zenginleşmiş tarihsel bilinçte bulur. İngiltere'de Adam Smith ve David Ricardo'nun ekonomi-politiği sayesinde, Büyük Devrim'den çıkan Fransa'nın devrimci ve sosyalist fikirleri sayesinde, Klasik Alman felsefesinin bir başarısı olarak ortaya çıkan diyalektik metodun ortaya konması sayesinde, 19. yüzyılın ortasında kapitalist toplumdaki sınıf savaşımının Marksizme ulaşması mümkün olmuştur. Bu nedenle, Marksizmin enternasyonalist karakteri kendi doğumunun köklerinde doğal olarak bulunur.

baştan inşa ediyormuş gibi aştı. Kafatasının güçlü kubbesinin altındaki fevkaledi düzenli beynine hepsini yerleştirdi.

GELİŞME SÜRECİ

Lenin hayatının geri kalanında, Samara döneminden özümsemiştiği Rus siyasi-ekonomik terminolojiden hiçbir zaman ayrılmadı. Bu yalnızca onun inatçılığıyla açıklayabileceğimiz bir şey değil. Her ne kadar Lenin'in entellektüel inatçılığı en üst düzeyde olsa bile. Bunun sebebi aslında, başlangıçtan itibaren, onun her kavram üzerinde bilinçli bir şekilde karar vermesidir. Böylece bir kavramı tüm yönleriyle düşünüp, bilincinde tüm kavramlar döngüsünde bir yere kaynaştırmış oluyordu.

Kapital'in birinci ve ikinci ciltleri, Vladimir'in Alakayevka ve Samara'daki temel el kitaplarıydı çünkü üçüncü cilt o zamanlarda henüz ortaya çıkmamıştı: Marks'ın bu taslağı yaşlı Engels tarafından henüz bir düzene konmaya başlanmıştı. Vladimir Kapital'i o kadar iyi incelemişti ki, esere her geri dönüp baktığında onda yeni fikirler keşfedebiliyordu. Samara dönemi kadar erken bir dönemde - sonradan söyleyeceği gibi - Marks'a "danışmayı" öğrenmişti.

Üstadın kitaplarından önce, küstahlık ve alay otomatik olarak en derin şükranı hisseden bu değişen ruhtan ayrılır. Marks'ın düşüncesinin gelişimini izlemek, karşı konulmaz gücünü hissetmek, tesadüfi cümlelerden ya da sözlerden çıkarımlar yapmak, her defasında

Teoriyi sadece zihinsel bir oyuncak olarak görenler, açıklamadan açıklamaya koşuyor ya da çoğunlukla farklı açıklamaların kırıntılarının yığınlarıyla yetiniyorlar. Teoriyi pratik için bir rehber olarak görenler ise daha dengeli, dikkatli ve titizler. Devrimci, teoriyi pratik için bir rehber olarak gördükçe onu savunurken çok daha uzlaşmaz olacaktır.

Marks'ın alaycılığını ve hakikate olan inancını yinelemek ve bu acımasız zekanın karşısında minnet duymak; bunlar Lenin için bir zorunluluktan ziyade neşe kaynağı oldular. Marks ne daha özenli ve onunla bu kadar yakın bir uyum içinde olan bir okuyucuya ne de Lenin kadar kavrayışı yüksek ve minnettar bir öğrenciyeye sahip olmuştur.

Vodosox, "Onunla birlikte Marksizm bir görüş değil, bir din olmuştur" diye yazar: "Lenin'de, gerçek bir bilimsel yaklaşımla bağdaşmayan bir çeşit inanç izleri vardır." Cahil birisi için hiçbir sosyoloji alanı, kararsızlık hakkına dokunmayanlar dışında "bilimsel" olmaya layık değildir. Şüphesiz, Vodosovov'un da doğruladığı gibi, Ulyanov,

"Marksizme yöneltilen ve üstüne kafa yorulan tüm itirazlara karşı derin bir ilgi duyuyordu". Ama o bunu sadece "gerçeğe ulaşmak" için değil, bu itirazlarda "zaten varlıklarına ikna olduğu" yanlışları ortaya çıkarmak için ilgi duyuyordu.

Bu nitelendirmede bir doğruluk payı var, şöyle ki: Ulyanov Marksizmi insan düşüncesinin önceki tüm evriminin en olgunlaşmış ürünü olarak kabul ediyordu. Bu kadar yüksek bir seviyeye eriştikten sonra daha düşük bir tanesine inmek gibi bir arzusu hiç yoktu. Hayatı boyunca doğruladığı ve kafa yorduğu bu fikirleri önlenemez bir enerjiyle savunuyordu. Kibirli kara cahillerin ve bilimsel bayağılıkların daha "kabul edilebilir" bir Marksist teori oluşturma çabalarına peşin hükümlü bir güvensizlik duyuyordu.

Teknoloji ya da tıp gibi alanlar söz konusu olduğunda; tekdüzeleştirme, baştansavmacılar, büyü, insan hurafeleri haklı bir güvensizlikle karşılaşır. Ancak sosyoloji alanının her anında bunlar özgür bilimsel ruh kılıfıyla öne çıkıyorlar. Teoriyi sadece zihinsel bir oyuncak olarak görenler, açıklamadan açıklamaya koşuyor ya da çoğunlukla farklı açıklamaların kırıntılarının yığınlarıyla yetiniyorlar. Teoriyi pratik için bir rehber olarak görenler ise daha dengeli, dikkatli ve titizler. Salon şüpheciyi tıp alanıyla hiçbir cezayla karşılaşmadan alay edebilir, ama bir cerrah bilimsel belirsizlik atmosferinde yaşayamaz. Devrimci, teoriyi pratik için bir rehber olarak gördükçe onu savunurken çok daha uzlaşmaz olacaktır. Vladimir Ulyanov baştansavmacılara güvenmiyor ve şarlatanlıktan nefret ediyordu. Marksizmde her şeyden çok değer verdiği şey metodunun katı disiplini ve otoritesiydi.

1893 yılında V. Vorontsov (V.V.) ve N. Danielson'un (Nikolaion) son kitapları çıktı. Tam da Rus kapitalizminin ileriye doğru güçlü bir adım atacağı zamanda, bu iki popülist iktisatçı imrenilecek bir azimle Rusya'da kapitalist gelişimin mümkün olmadığını savundu. Zamanının gözden kaybolmuş bu popülistlerinin kendi teorisyenlerinin açıklamalarını aynı genç Marksistin Samara'da yaptığı gibi dikkatle okumuş olmaları pek olası değil. Ulyanov'un düşmanlarını sadece yazılarını çürütmek için tanıması gerekmiyordu. Her şeyden önce mücadele için içselleştirilmiş bir kesinlik peşindeydi. Gerçekliği polemikçi bir havayla incelediği ve zamanında bütün tartışmalarını, haddinden fazla yaşamış Halkçılığa yönelttiği doğrudur. Ancak, saf polemik kendi başına bir amaç olması herkesten çok yirmi yedi ciltlik polemik yazılarının gelecekteki yazarına yabancı geliyordu. Hayatı olduğu gibi bilmeliydi.

Vladimir, Rus devriminin meselelerine yaklaştıkça ve Plehanov'la tanışıkça Plehanov'un eleştirel eserlerine olan saygısı artmıştı. Rus Bolşevizm tarihinin güncel çarpıtcıları (Preskiakov gibi) "Marksizmin,

göçmen grupların ve Plehanov'un" - ve eklemek gerekir ki, kendisi de bir göçmen olan Marks'ın - "her türlü etkisinden muaf bir şekilde Rus topraklarında kendiliğinden doğuşu" üzerine ciltlerce yazı yazmışlardır. Ve Lenin'i, sonradan "tek ülkede sosyalizm" fikri ve pratiğinin içinden çıkacağı gerçek yerli Rus "Marksizmi"nin kurucusuna dönüştürmüşlerdir.

Rusya'nın kapitalist gelişiminin doğrudan bir "yansıması" olarak Marksizmin kendiliğinden doğduğu doktrini Marksizmin berbat bir karikatürüdür. Ekonomik süreç yansımasını "saf" bilincin doğuştan bilgisizliğinde değil, insanoğlunun geçmiş tüm fetihleriyle zenginleşmiş tarihsel bilinçte bulur. İngiltere'de Adam Smith ve David Ricardo'nun ekonomi-politiği sayesinde, Büyük Devrim'den çıkan Fransa'nın devrimci ve sosyalist fikirleri sayesinde, Klasik Alman felsefesinin bir başarısı olarak ortaya çıkan diyalektik metodun ortaya konması sayesinde, 19. yüzyılın ortasında kapitalist toplumdaki sınıf savaşımının Marksizme ulaşması mümkün olmuştur. Bu nedenle, Marksizmin enternasyonalist karakteri kendi doğumunun köklerinde doğal olarak bulunur. Volga'da zengin köylülerin (Kulakların) gücünün büyümesi ve Urallar'da metalurjinin gelişimi bağımsız bir şekilde aynı bilimsel sonuçları doğurmak için bütünüyle yetersizdi. Emegün Özgürlüğü Grubu'nun yurtdışında doğması basit bir tesadüften ibaret değildir: Rus Marksizmi, şeker pancarı mahsulleri ya da kalitesiz pamuklu kumaş (ki üretimi için makinelerin ithal edilmesi gerekiyordu) gibi Rusya kapitalizminin otomatik bir ürünü olarak ortaya çıkmamıştır; Batı'da köklerini salan bilimsel sosyalizm teorisiyle birlikte bütün Rus devrim deneyiminin birleşiminden doğmuştur. Doksanların Marksist kuşağı, Plehanov'un kurduğu temeller üzerinde yükselmiştir.

ZEKA YOKSUNLARI LENİN'İ NASIL "GÖKLERE ÇIKARIYOR"

Lenin'in tarihsel katkısını takdir etmek için en başından onun zihninin bakir topraklarını sadece kendi sabanıyla sürmüş gibi gösterme çabasına hiç gerek yoktur. Elisarova, Kamanev ve diğerlerini papağan gibi tekrarlayarak "Böyle kapsamlı çalışmalar neredeyse hiç yok" diye yazar: "Onun için orijinal kaynakları çalışmak ve onlardan kendi sonuçlarını çıkarmak gerekliydi." Lenin'in bilimsel titizliğine, onun öğretmenleri ve öncüllerini yok sayan bu iddiadan daha büyük bir saldırı olmadığı gibi Doksanların Rus Marksizminin erken dönemlerinde kapsamlı eserler olmadığı da doğru değildir.

O dönemde, Emegün Kurtuluşu Grubu'nun yayınları, zaten yeni akımın kısaltılmış bir ansiklopedisini oluşturmuştu. Rus entelijansiyasının önyargılarına karşı 6 yıl

süren parlak ve kahramanca mücadeleden sonra 1889'da Paris'teki Sosyalist Dünya Kongresi'nde Plehanov şunu ilan ediyordu: "Rusya'daki devrimci hareket sadece devrimci işçi sınıfı hareketi olarak zafer kazanabilir. Bizim için başka bir yol yok; olamaz." Bu sözler, önceki çağdan çıkarılan en önemli sonuçlarının genel bir özetiydi ve de Volga'daki eğitiminde Vladimir'in takip ettiği bir "göçmen" in genellemeleri üzerine dayanıyordu.

Vodovosov, "Lenin, Plehanov, özellikle de (kitabı) *Farklarımız* hakkında yoğun bir hisle konuşurdu." diye anılarında yazar. 30 yıllık bir aradan sonra anımsanabildiğine göre Lenin, hislerini, Vodovosov'a canlı şekilde göstermiş olmalı. *Farklarımız*'ın temel gücü, devrimci politikaya, tarihin maddeci kavranışı ve Rusya'nın ekonomik gelişiminin analiziyle ayrılmaz şekilde bağlı gibi davranmasında yatmaktadır. Ulyanov'un Halkçılara karşı Samara'daki ilk açıklaması, Rus Sosyal Demokrasisi'nin kurucusunun eserine yönelik sıcak takdiriyle doğrudan ilişkilidir. Marks ve Engels'ten sonra, Lenin en çok Plehanov'a borçludur.

1922'nin sonuna doğru, Lenin, erken Doksanları işarete ederek "Kısa süre sonra bu Marksizm, bir akım olarak, genişlemeye ve Emegın Kurtuluşu Grubu tarafından ilan edilen, Sosyal Demokratik yöne doğru kayışı Batı Avrupa'dan daha önce başladı." diye yazıyordu. Bu yol, Lenin'in kendi otobiyografisinin bir parçasını olduğu gibi bütün bir kuşağın gelişiminin hikayesini de özetliyor. Marksist akımla tanışıklığına ekonomik ve tarihsel bir temelden başlayan Lenin, Rus entelijansiyasının gelişimini çokça ötesine geçmiş Emegın Kurtuluşu

Grubu'nun fikirlerinin etkisi altında Sosyal Demokrat oldu. Sadece zeka yoksunları Lenin'i göklere çıkarmayı babasına ve onun hiç sahip olmadığı devrimci fikirlere atıfla ve -Lenin'in benim düşüncel babam diye değerlendirdiği- göçmen Plehanov'un devrimci rolünü küçülterek yapmayı hayal edebilir.

Kazan, Samara ve Alkayevka'da Vladimir kendisini bir öğrenci olarak düşündü. Ancak

nasıl büyük ressamlar gençliklerinde eski ustaların resimlerini kopyalarken bile kendi bağımsız fırça darbelerini sergilerse, Vladimir Ulyanov da düşünce ve inisiyatifinin gücünü öyle bir noktaya taşımişti ki başkalarından özüksedikleri ve kendisinin geliştirdikleri arasında sınır çizgisini çizmek zordu. Samara'daki son hazırlık yılı boyunca bu sınır çizgisi kesinlikle yok olmuştu: çırak bağımsız bir araştırmacı haline gelmişti.

TARİHSEL KARŞITLIK

Halkçılarla karşıtlık, doğal olarak Rusya'da kapitalizmin gelişmeye devam edip etmediği gibi güncel gelişmeler üzerine tartışmalar alanına kaydı. Fabrika bacalarının ve sanayi işçilerinin sayısını ya da köylüler arasındaki farklılaşmayı gösteren grafikler gibi özel bir anlam kazandı. Sürecin dinamiğini anlamak için geçmişin rakamlarıyla bugünküleri karşılaştırmak gerekliydi. Böylece iktisadi istatistikler, bilimlerin bilimi haline geldi. Rakam sütunları; Rusya'nın, onun entelijansiyasının ve devriminin kaderinin gizemi için bir anahtarı elinde tutuyordu. Askeri yönetim tarafından düzenli olarak yapılan atların sayımı bile şu soruya cevap vermek için yardıma çağrılıyordu: Kim güçlü, Karl Marks mı Rus köy komünü mü?

Plehanov'un erken çalışmalarındaki istatistiksel malzeme çok zengin olamazdı: köy ekonomisinin çalışılması için özel değerde olan Zemstvoların istatistikleri ancak Seksenler boyunca gelişmeye başlamıştı. Hatta o yıllarda bu istatistikleri içeren yayınlara Rusya'dan yıllarca izole olan bir göçmenin ulaşması nadiren mümkündü. Yine de Plehanov, istatistiksel veriler temelinde

bilimsel çalışmanın genel yönüne uygun şekilde tam bir isabetlilik gösterdi. Yeni okulun erken istatistikçileri de aynı yolu izledi. M.A. Hourwich, Rusya kökenli bir Amerikalı profesör, 1886 ve 1892'de Rusya köyü üzerine iki tane makale yayınlıyacaktı ki bunlar Vladimir Ulyanov tarafından çok

değerli görülecek ve model olarak kullanılacaktı. Lenin hiçbir zaman öncüllerinin çalışmalarını takdir etme fırsatını kaçırmadı.

**OKU
OKUT
ABONE OL**

Dergimize Nasıl Ulaşabilirsiniz?

Ankara:

İlhan İlhan Kitabevi
(Karanfil Sk. 30/3 Kızılay)

Dost Kitabevi
(Karanfil Sk. No: 11 Kızılay)

Spartaküs Kültür-Sanat
(Karanfil Sk. No: 14/9 Kızılay)

İstanbul:

Mephisto Kitabevi - Taksim Şube
(İstiklal Cd. No: 125)

Mephisto Kitabevi - Beşiktaş Şube
(Köyü Cd. No: 15)

Mephisto Kitabevi - Kadıköy Şube
(Muvakkithane Cd. No: 5)

Spartaküs Kültür-Sanat
(Serasker Cad. No: 62/4 Kadıköy)

Trabzon:

Spartaküs Kültür-Sanat
(Kemer kaya Mah. Kunduracılar Cad.
Dedeoğlu Sk. Pustular İşhanı No: 34)

Ra Kitabevi

(Uzun Sk. Saray Çarşısı No: 5)

Denizli:

Spartaküs Kültür-Sanat
(Altıntop Mah. 1601 Sk. No: 7/4)

Samsun:

Tutunamayanlar Kitabevi
(Süleymaniye Cd. İlkadım)

İzmir:

Yakın Kitabevi
(Kıbrıs Şehitleri Cd. 104/A Alsancak)

Antalya:

0506 331 96 40

**Rus Marksizmi,
şeker pancarı mahsulleri
ya da kalitesiz pamuklu kumaş
(ki üretimi için makinelerin ithal
edilmesi gerekiyordu) gibi Rusya
kapitalizminin otomatik bir ürünü olarak
ortaya çıkmamıştır; Batı'da köklerini
salan bilimsel sosyalizm teorisiyle
birlikte bütün Rus devrim
deneyiminin birleşiminden
doğmuştur.**

“KENDİNİZİ EĞİTİN ÇÜNKÜ AKLINIZDA İHTİYACIMIZ
OLACAK. HAREKETE GEÇİN ÇÜNKÜ COŞKUNUZA
İHTİYACIMIZ OLACAK. ÖRGÜTLENİN ÇÜNKÜ TÜM
GÜCÜNÜZE İHTİYACIMIZ OLACAK.”

GRAMSCI'NİN 1919'DA ÇIKARDIĞI YENİ DÜZEN GAZETESİNİN ŞİARİ